

Gemeente Amsterdam
Dienst Onderzoek en Statistiek

Sportmonitor 2009

**Inzicht in het sportgedrag van
Amsterdammers in 2009**

Projectnummer: 9173

In opdracht van: Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling

drs. Manuel Chiou

dr. Willem Bosveld

Oudezijds Voorburgwal 300

1012 GL Amsterdam

Telefoon 020 251 0330

w.bosveld@os.amsterdam.nl

Postbus 658

1000 AR Amsterdam

Fax 020 251 0444

www.os.amsterdam.nl

Amsterdam, januari 2010

Inhoud

Inleiding	5
Samenvatting	7
1 Sportdeelname in Amsterdam	11
1.1 Aandeel sporters in Amsterdam afgenomen	11
1.2 Amsterdamse sporter beoefent gemiddeld 2,8 sporten	14
1.3 Aantal sportminuten op zelfde niveau als 2003	16
1.4 Fitness en zwemmen populairder	17
1.5 14% van de Amsterdammers kan niet zwemmen	20
2 Organisatieverband en kosten	23
2.1 Sporten steeds meer in sportschool	23
2.2 Sporten gebeurt veelal in trainingsverband	25
2.3 Veel Amsterdammers sporten in eigen stadsdeel	25
2.4 Zeventig procent tevreden over sportvoorzieningen in Amsterdam	27
2.5 Kosten sportbeoefening met 9% gestegen	28
2.6 Stadspas door een kwart gebruikt om te sporten	29
3 Attitude ten aanzien van sport	31
3.1 Amsterdammers vinden sporten goed voor de gezondheid	31
3.2 Attitude verschilt naar leeftijd en etniciteit	32
3.3 Nog steeds beweegt driekwart van de Amsterdammers dagelijks	33
3.4 Kwart sporters ziet zichzelf als sporter	34
4 Non-participatie	37
4.1 Eén op tien heeft nog nooit gesport	37
4.2 Geen tijd, andere bezigheden reden om niet meer te sporten	38
4.3 Helft niet-sporters heeft zin om (weer) te sporten	39
5 Sportdeelname allochtone jeugd	41
5.1 Aandeel sporters onder jeugd licht gedaald	41
5.2 Turkse en Marokkaanse jongens voetballen, meisjes zwemmen	42
5.3 Stijging van lidmaatschap sportclub onder allochtone jeugd	43
5.4 Jongeren vinden sporten gezond en leuk	44
6 Amsterdam vergeleken met Nederland	45
6.1 Aandeel Amsterdamse sporters lager dan landelijk	45
6.2 Amsterdam wijkt niet af van landelijke trends	46
Bijlage 1 Vragenlijst	47
Bijlage 2 Respons en methodiek	59

Inleiding

In opdracht van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) heeft O+S onderzoek gedaan naar het sportgedrag van Amsterdammers. Hoeveel Amsterdammers sporten er? Welke sporten zijn er anno 2009 het meest populair en op welke manier worden deze sporten beoefend? Deze vragen zullen worden beantwoord in deze rapportage.

In 1999, 2003 en 2006 heeft O+S ook het sportgedrag van Amsterdammers in beeld gebracht. Daar waar mogelijk zal in deze rapportage een vergelijking met deze eerdere monitoren worden gemaakt en zal worden gekeken welke eventuele verschuivingen of trends zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan. In deze rapportage wordt in het bijzonder aandacht gegeven aan het sportgedrag van de jongere Amsterdammers in de leeftijd 6-17 jaar. Speciale aandacht zal hierbij uitgaan naar jonge Amsterdammers met een niet-Nederlandse herkomst.

Werkwijze

De Sportmonitor 2009 is gebaseerd op een enquête onder 3.146 Amsterdammers van 6 jaar en ouder. De enquêtes zijn zowel telefonisch, schriftelijk, face-to-face als online afgenomen. Om een goede vergelijking te kunnen maken met de eerdere monitoren en met landelijk onderzoek sluit de vragenlijst nauw aan bij de eerdere onderzoeken en bij de richtlijnen voor sportonderzoek die de RSO heeft opgesteld.¹ Bij de trekking van de steekproef is uitgegaan van de nieuwe indeling in zeven stadsdelen. Verder is de steekproef getrokken naar leeftijd en etniciteit.

Tijdens de voorbereiding op het onderzoek en voorafgaand aan de analyse en rapportage is er meerdere malen contact geweest met het W.J.H. Mulier Instituut. Bij deze willen wij hen bedanken voor hun adviezen.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staat sportdeelname centraal. Er wordt een overzicht gepresenteerd van het aandeel Amsterdammers dat sport, welke sporten zij doen en hoe vaak zij sporten. Het tweede hoofdstuk richt zich op de wijze waarop Amsterdammers sporten: bij een sportvereniging, sportschool of ongeorganiseerd. In hoofdstuk drie wordt gekeken naar de attitude ten aanzien van sport. Deze vragen zijn in 2006 voor het eerst opgenomen en zijn in 2009 herhaald. Dit hoofdstuk geeft een beeld van hoe de Amsterdammers tegen sport aankijken. Hoofdstuk vier gaat in op de niet-sporters: hoe is de groep niet-sporters samengesteld? Valt er daarbij een bepaald patroon te ontdekken? Zoals gezegd wordt in deze monitor bijzonder de aandacht gericht op allochtone jongeren. In alle hoofdstukken zal hier kort aandacht aan worden besteed en in hoofdstuk vijf zal op een overzichtelijke wijze een totaalbeeld worden geschetst. In het zesde hoofdstuk wordt voor enkele kerngegevens een vergelijking gemaakt van het sportgedrag in Amsterdam met het landelijke beeld.

¹ RSO = Nationale richtlijn sportdeelname onderzoek (W.J.H. Mulier Instituut in opdracht van VWS).

Samenvatting

In 2009 heeft de Dienst Onderzoek en Statistiek (O+S) in opdracht van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) voor de vierde keer het sportgedrag van Amsterdammers onderzocht. In totaal zijn 3.146 Amsterdammers gevraagd naar hun sportgedrag. Hieronder volgen de belangrijkste resultaten.

Aandeel sporters in Amsterdam afgenomen

Zes op de tien Amsterdammers (61%) sporten minimaal één keer per maand. Dit aandeel is hoger dan in 2003 (56%), maar lager dan in 2006 (65%). Het landelijk gemiddelde ligt op 68% (SportersMonitor 2008, W.J.H. Mulier Instituut). Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een geringer aantal 35-54 jarige Amsterdamse sporters in vergelijking met 2006. In deze leeftijdsgroep zijn mensen vooral minder aan wandelsport gaan doen.

Procentueel gezien mogen minder Amsterdammers zich sporter noemen, maar het aantal sporten dat zij doen, verschilt nauwelijks van de vorige meting (gemiddeld 2,8 om 2,7).

Amsterdamse sporters sporten gemiddeld 1 uur en 43 minuten per keer. Dit is exact hetzelfde als in 2003 en iets minder dan in 2006, toen er gemiddeld 1 uur en 48 minuten per keer gesport werd.

Fitness en zwemmen populairder

Fitness is nog steeds de meest populaire sport onder Amsterdamse sporters. Tevens heeft het de afgelopen jaren behoorlijk aan populariteit gewonnen: van 19% in 2003 en 26% in 2006 naar 32% in 2009. Op plaats twee staat zwemmen met 15% (was 13% in 2006). Voetbal is uit de top 3 weggevalen en hardlopen is ervoor in de plaats gekomen.

Verder is het aandeel dat aan wandelsport doet, teruggelopen van 7% in 2006 naar 3% in 2009. Hiermee is het weer op het niveau van 2003. Deze afname kan verklaard worden door het feit dat nordic walking in 2006 erg populair was.

Bij Amsterdammers onder de 18 jaar is voetbal nog steeds de populairste sport. Bij kinderen (tot 12 jaar) is zelfs de gehele top 5 ongewijzigd, bij jeugdigen (13 t/m 17 jaar) neemt fitness in populariteit toe (van plek 5 naar plek 2).

Sporten steeds meer in sportschool

Naar verhouding steeds meer Amsterdammers sporten in de sportschool. In zes jaar tijd is het aandeel gestegen van 20% in 2003 naar 28% dit jaar. Hiermee staat het bijna gelijk met het percentage dat bij een sportvereniging sport (29%). Het aandeel dat ongeorganiseerd individueel sport en dat ongeorganiseerd met vrienden sport (beide 23%) is in vergelijking met 2006 iets afgenomen.

Jeugd vaker lid sportvereniging

De Amsterdamse jeugd die aan sport doet, sport voornamelijk bij een sportvereniging. Verder is het lidmaatschap van een sportvereniging onder 6-12 jarigen gestegen van 45% naar 50% en onder de 13-17 jarigen van 39% naar 47%.

De stijging onder jeugdigen wat betreft lidmaatschap van een sportvereniging is ook terug te zien onder voetballende jongens van Turkse en Marokkaanse komaf. Voetbal is bij deze groep net als in 2006 de populairste sport en 75% van de voetballers doet dit als lid van een sportvereniging tegen 64% in 2006.

Tevredenheid sportvoorzieningen in de buurt toegenomen

In totaal vier van de tien (41%) sportende Amsterdammers sporten in de eigen woonbuurt. Een kwart (23%) sport elders in Amsterdam. Naar verhouding veel Amsterdammers van 35 jaar en ouder sporten in de eigen buurt. Jongeren in de leeftijd 6-12 jaar sporten veelal in het eigen stadsdeel. In vergelijking met het Amsterdamse gemiddelde sporten jongeren in de leeftijd 13-17 jaar vaak elders in Amsterdam (28% om 23% gemiddeld).

Over de sportvoorzieningen in de eigen woonbuurt is gemiddeld genomen 63% van de sporters tevreden. Dit percentage is gestegen ten opzichte van 2006 (58%). Bewoners uit stadsdeel Zuideramstel zijn het meest tevreden over de voorzieningen in de eigen buurt, bewoners uit stadsdeel Centrum het minst. Kende stadsdeel Bos en Lommer in 2006 nog het laagste aandeel tevreden Amsterdammers, in 2009 is een kleine zeven op de tien inwoners van dit stadsdeel tevreden over de sportvoorzieningen in de eigen buurt (plaats 5). Ook de tevredenheid met de sportvoorzieningen in het stadsdeel (van 58% naar 61%) en de tevredenheid met de sportvoorzieningen in de stad (van 68% naar 71%) zijn gestegen.

Kosten sporten met 9% gestegen

Gemiddeld kost het sporten de Amsterdamse sporter € 424,- per jaar tegen € 389,- in 2006, een stijging van 9%. Sporters zijn € 237,- kwijt aan contributie voor de meest beoefende sport. Aan bijkomende kosten, zoals kleding, schoeisel en consumpties, spenderen Amsterdamse sporters € 187,-.

Iets minder dan een kwart van de sportende stadspasbezitters (23%) gebruikt de pas ook daadwerkelijk om te sporten. De dalende lijn van de afgelopen jaren lijkt zich ook dit jaar door te zetten. In de vorige metingen gebruikte respectievelijk 25% (2006), 28% (2003) en 33% (1999) de stadspas om te sporten.

Sporten is goed voor de gezondheid en leuk

Veel Amsterdammers vinden sporten goed voor de gezondheid. Daarnaast zijn veel Amsterdammers van mening dat sporten leuk en ontspannend is en vinden maar weinig Amsterdammers sporten echt vervelend of saai. Er zijn weinig Amsterdammers die vanwege hun geloof niet sporten. Iets vaker komt het voor dat men niet met mensen van de andere sekse mag sporten vanwege het geloof. Deze geloofskwesties doen zich alleen bij de allochtone Amsterdammers voor en binnen deze groep geldt dit vaker voor vrouwen dan voor mannen.

Wanneer naar verschillen tussen leeftijd gekeken wordt, valt op dat het percentage dat sporten leuk vindt onder jongeren hoger is dan gemiddeld (88% om 74%). Ook zijn naar verhouding veel jongeren van mening dat het sporten voor hen een manier is om mensen of vrienden te ontmoeten (63% om 43%) en dat ze via de sport mensen van een andere etnische afkomst hebben leren kennen (51% om 32%). Naar verhouding weinig Amsterdammers onder de 18 jaar vinden dat sport veel tijd kost (30% om 41%).

Driekwart Amsterdammers beweegt dagelijks

Ruim zeven op de tien Amsterdammers (72%) zeggen dat ze (zeker) voldoende bewegen. In 2006 was dit 67%. In totaal 14% vindt dat ze (zeker) onvoldoende bewegen, tegen 17% in 2006. Ook het aantal minuten dat Amsterdammers aangeven per dag te bewegen is toegenomen ten opzichte van 2006. Destijds bewoog de Amsterdammer gemiddeld 1 uur en 40 minuten tegen 2 uur en 3 minuten in 2009. Het aandeel dat zegt dagelijks te bewegen is hetzelfde als in 2006 (75%).

14% van de Amsterdammers kan niet zwemmen

Evenals in 2006 heeft 68% van alle Amsterdammers zwemdiploma A, 32% heeft geen zwemdiploma. Het totale percentage Amsterdammers dat niet kan zwemmen bedraagt 14%. In 2003 en 2006 was dit 11%. Het aandeel jongeren dat een zwemdiploma heeft (77%), is gestegen ten opzichte van 2006 (70%).

Eén op de tien heeft nog nooit gesport

Tien procent van alle Amsterdammers heeft nog nooit gesport. Dit percentage is ongewijzigd ten opzichte van 2006 en net als zijn het naar verhouding vaak vrouwen, Amsterdammers van Turkse of Marokkaanse komaf en ongeschoolden. Amsterdammers die in het verleden wel hebben gesport maar dat nu niet meer doen, geven als reden hiervoor dat ze er geen tijd meer voor hebben. Fysieke problemen en geen zin/interesse worden ook genoemd.

Helft niet-sporters heeft zin om (weer) te sporten

De helft van de niet-sporters is bereid om (weer) te gaan sporten. Het percentage dat geen zin heeft om weer te gaan sporten is met name hoog onder de 55-plussers (62%). Onder de jeugd die op dit moment niet sport, is de animo relatief hoog. Zo geeft van de kinderen tot 12 jaar 80% aan (weer) te willen gaan sporten en 64% van de 13-17 jarigen. Ook onder de 18-34 jarigen is dit percentage naar verhouding hoog (65%). Onder niet-sporters die in het verleden hebben gesport is de animo groter om weer te beginnen dan onder niet-sporters die nooit hebben gesport (57% om 36%). Net als in 2006 zijn tijd en geld de twee zaken die genoemd worden om het sporten al dan niet (weer) op te pakken. Vaak wordt genoemd dat sporten (te) duur is en dat het goedkoper zou moeten worden.

Aandeel sporters onder jeugd licht gedaald

Zowel onder de autochtone als allochtone jeugd zijn er volgens de definitie van RSO minder sporters dan in 2006. Evenals in 2006 sport de niet-westerse allochtone jeugd ook in 2009 minder dan autochtone en westerse allochtone jongeren. In totaal mogen twee van de drie niet-westerse allochtone jongeren zich een sporter noemen (66%). Bij Turkse jongeren is dit 57% en bij Marokkaanse jongeren 60%. Van de Amsterdamse jeugd als geheel is 75% sporter. Daarnaast beoefenen Turkse (2,2) en Marokkaanse (2,1)

sportende jongeren gemiddeld minder sporten dan de autochtone en westerse allochtone jeugd (beide 2,8).

In vergelijking met het stedelijk gemiddelde is het aandeel niet-sporters hoog in de stadsdelen Nieuw-West (28%) en West (29%). Dit zijn de stadsdelen waar veel Turkse en Marokkaanse jongeren wonen.

De Turkse en Marokkaanse jeugd sport overigens vaker dan de Turkse en Marokkaanse volwassenen; het lage aandeel sporters binnen deze groep wordt voornamelijk verklaard door een relatief gering aantal sportende ouderen.

Amsterdam in vergelijking met de rest van Nederland

Het aandeel Amsterdammers dat zich volgens de definitie van de RSO sporter mag noemen (61%) is lager dan in de provincie Noord-Holland (71%) en lager dan het Nederlands gemiddelde (68%). Het aantal sporten dat Amsterdamse sporters beoefenen daarentegen is vergelijkbaar met de aantallen voor Nederland als geheel. Zo doet 38% van de Amsterdammers 1 sport (Nederland 37%). Een kwart (26%) doet 2 sporten tegen 28% voor Nederland als geheel. Amsterdamse sporters zijn minder vaak lid van een sportvereniging (29%) dan sporters van Nederland als geheel of sporters in de provincie Noord-Holland (beide 35%).

1 Sportdeelname in Amsterdam

In dit hoofdstuk komen enkele kerngegevens rondom sport in Amsterdam aan bod. Zo wordt uiteengezet welk deel van de bevolking sport, hoe vaak dit gebeurt, welk deel helemaal niet sport en hoe deze zaken zich verhouden naar leeftijd, herkomst en stadsdeel. Verder wordt uiteengezet hoeveel sporten Amsterdammers die sporten beoefenen, hoeveel tijd er aan sport besteed wordt en welke sporten populair zijn in Amsterdam. Tot slot wordt nog gekeken hoeveel Amsterdammers er kunnen zwemmen.

1.1 Aandeel sporters in Amsterdam afgenomen

Ruim een derde (35%) van alle Amsterdammers heeft in 2009 geen enkele sport gedaan (2006: 33%). Voor 64% geldt dat zij minimaal één keer of vaker hebben gesport (2006: 67%). Deze Amsterdammers mogen zich volgens de definitie van de RSO (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek) echter nog geen sporter noemen. Pas als minimaal één keer per maand (12 keer per jaar) gesport is, is men volgens de definitie van de RSO een sporter. Dit geldt voor 61% van de Amsterdammers. In totaal 57% van de Amsterdammers sport iedere week. In vergelijking met landelijke cijfers uit de SportersMonitor 2008 van het W.J.H. Mulier Instituut, waarbij 68% van de Nederlanders sporter is, scoort Amsterdam onder het landelijk gemiddelde.

In vergelijking met de vorige meting zijn Amsterdammers minder gaan sporten. Mocht in 2006 65% zich sporter noemen, in 2009 geldt dit voor 61%.² Het aandeel sporters in 2009 is wel hoger dan in 2003, toen mocht 56% van de Amsterdammers zich een sporter noemen (zie tabel 1.1). De recente daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een geringer aantal 35-54 jarigen dat zich sporter mag noemen. Uit nadere analyse blijkt dat mensen in deze leeftijdsgroep vooral minder aan wandelsport zijn gaan doen. Deze afname kan mogelijk verklaard worden door het feit dat de populariteit van nordic walking in 2006 op zijn hoogtepunt was en daarna weer is afgenomen (zie ook paragraaf 1.4).

Van alle Amsterdammers is 19% lid van een sportvereniging. Dit percentage is vergelijkbaar met de vorige metingen van 2006 en 2003. Voor de Amsterdamse sporters geldt dat in totaal 29% lid is van een sportvereniging. Voor Nederland als geheel ligt dit percentage op 35%.

² In De Staat van de Stad V (Dienst Onderzoek en Statistiek, 2009) wordt een stijging van sportdeelname onder Amsterdammers gesignaleerd: van 51% in 2006 naar 56% in 2008. Het onderzoek van De Staat van de Stad verschilt echter op twee wezenlijke punten van de Sportmonitor. Ten eerste rapporteert de Sportmonitor over de populatie van 6 jaar en ouder, terwijl De Staat van de Stad zich beperkt tot de populatie van 18 jaar en ouder. Ten tweede zijn er enkele methodologische verschillen tussen de twee onderzoeken. De vragenlijst van De Staat van de Stad behandelt een breed scala aan onderwerpen en hanteert voor sport een enge definitie (denksporten worden expliciet buitengesloten). De Sportmonitor is geheel op sport gefocust en hanteert juist een ruime definitie van sport (inclusief denksporten en sporten als toerfietsen, wandelsport, bergwandelen, biljart, bowling, jeu de boules, karting etc.).

Tabel 1.1 Aandeel van de Amsterdammers dat sport (procenten, 2003–2009)

	2003	2006	2009
>= 1 keer per jaar	57	67	64
>= 1 keer per maand (sporter volgens RSO)	56	65	61
>= 1 keer per week	50	60	57
>= 2 keer per week	-	43	44
geen sport	43	33	35
bij sportvereniging *	20	20	19

* Dit percentage is gebaseerd op alle respondenten, en niet alleen op de sportende Amsterdammers.

Het aandeel sporters neemt af met de leeftijd. Kinderen en jeugdigen sporten het meest (aandeel sporters van respectievelijk 76% en 73%). Van volwassenen in de leeftijd van 18 t/m 34 jaar mag 69% zich sporter noemen, bij de 35-54 jarigen en 55-plussers ligt dit aandeel op respectievelijk 57% en 51%.

Tabel 1.2 Aandeel van de Amsterdammers dat sport naar leeftijdscategorie (procenten, 2003–2009)³

	6-12			13-17			18-34			35-54			55-plussers		
	'03	'06	'09	'03	'06	'09	'03	'06	'09	'03	'06	'09	'03	'06	'09
>= 1 keer per jaar	80	76	77	65	75	75	67	74	71	57	66	60	31	51	51
>= 1 keer per maand (def. sporter RSO)	76	75	76	65	72	73	65	70	69	55	63	57	30	50	51
>= 1 keer per week	74	74	73	62	68	69	55	63	64	52	58	53	28	47	48
>= 2 keer per week	-	50	51	-	54	54	-	44	53	-	42	41	-	32	31
geen sport	20	24	21	35	25	24	33	26	27	43	34	39	69	49	48
bij sportvereniging *	49	45	50	43	39	47	20	20	22	17	13	11	11	11	9

* Dit percentage is gebaseerd op alle respondenten, en niet alleen op de sportende Amsterdammers.

Net als in 2006 varieert het aandeel sporters tussen de verschillende etnische groepen in Amsterdam (zie tabel 1.3).⁴ Turkse (46%) en Marokkaanse (48%) Amsterdammers sporten minder vaak in vergelijking met de overige herkomstgroepen. Onder autochtonen zijn de meeste sporters te vinden (68%). Ten opzichte van 2006 is het aandeel sporters zowel onder autochtonen als allochtonen enkele procentpunten gedaald. Het aandeel sporters is alleen onder de Turkse Amsterdammers stabiel gebleven.

³ Op aanraden van het W.J.H. Mulier Instituut is de weegmethode van 2009 enigszins aangepast ten opzichte van 2006 (zie ook bijlage 2). Als de cijfers van 2006 zouden worden berekend volgens de gecorrigeerde weegmethode van 2009, dan laten de uitkomsten van 2006 kleine afwijkingen zien ten opzichte van de percentages in deze tabel. De sportdeelname in 2006 onder met name de leeftijdsgroepen 6-12 jaar en 13-17 jaar vallen dan iets hoger uit.

⁴ Bij de etnische groepen worden alleen allochtonen van de eerste en tweede generatie tot de categorie allochtoon gerekend. De derde generatie (kinderen die in Nederland zijn geboren en wiens ouders ook in Nederland zijn geboren) wordt niet tot de categorie allochtoon gerekend. Allochtonen worden onderverdeeld in mensen met een Surinaamse, Antilliaanse, Turkse, Marokkaanse, overige niet-westerse en westerse achtergrond. Als criterium wordt gehanteerd dat ten minste één van de ouders in het buitenland is geboren.

Tabel 1.3 Aandeel van de bevolking dat sport naar etniciteit (procenten, 2009)

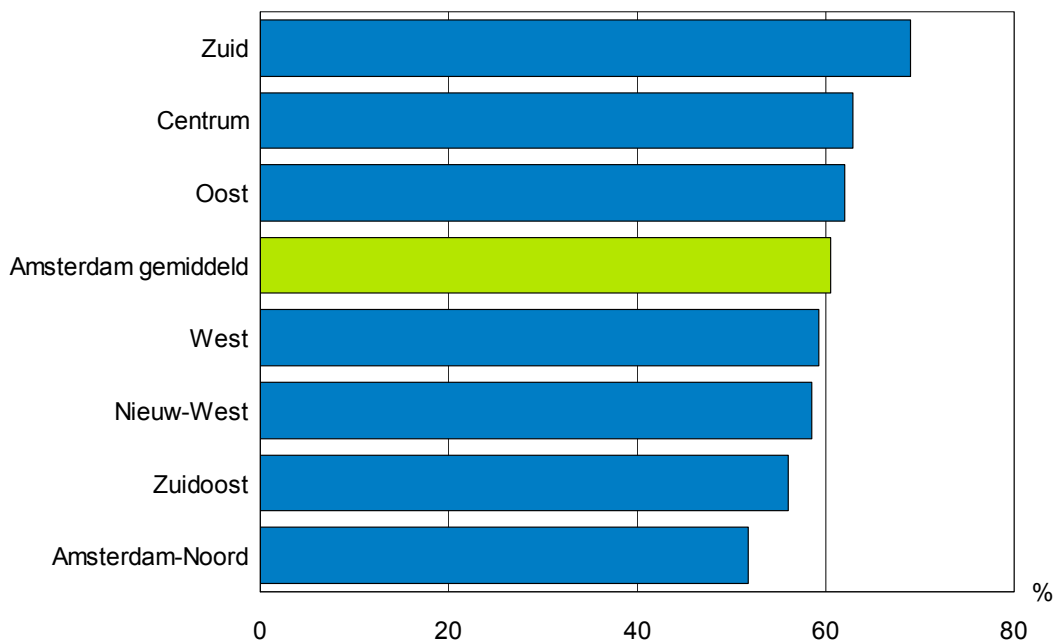
	Sur./Ant.	Tur.	Mar.	ov. n-westers	westers	aut.
>= 1 keer per jaar	59	48	49	62	64	70
>= 1 keer per maand (sporter volgens RSO)	57	46	48	59	62	68
>= 1 keer per week	54	42	42	53	58	64
>= 2 keer per week	41	29	34	42	48	48
geen sport	40	51	49	36	35	29
sport bij sportvereniging *	17	13	15	16	24	21

* Dit percentage is gebaseerd op alle respondenten, en niet alleen op de sportende Amsterdammers.

Verschillen tussen stadsdelen

Vooruitlopend op de nieuwe indeling in stadsdelen in 2010 wordt het aandeel sporters in deze subparagraaf uitgesplitst naar nieuw stadsdeel. Stadsdeel Zuid kent een hoger aandeel sporters dan gemiddeld. In Amsterdam-Noord mogen naar verhouding weinig Amsterdammers zich sporter noemen net als in Zuidoost. De overige stadsdelen zitten dicht tegen het gemiddelde van de stad aan.

Figuur 1.4 Aandeel sporters per stadsdeel (procenten, 2009)

Ook wanneer een onderscheid wordt gemaakt tussen sporters jonger dan 18 jaar en sporters van 18 jaar en ouder springt stadsdeel Zuid er uit (zie tabel 1.5). In beide leeftijdsgroepen kent het stadsdeel naar verhouding meer sporters dan gemiddeld. De stadsdelen West (67%) en Nieuw-West (68%) scoren wat betreft sporters onder de 18 jaar onder het stadsgemiddelde (74%). Stadsdeel Amsterdam-Noord heeft naar verhouding weinig sporters van 18 jaar en ouder (48%). Dit aandeel is lager dan in 2006, toen 57% van de volwassenen in Amsterdam-Noord zich sporter mocht noemen. In tabel 1.5 is ook voor de oude indeling in stadsdelen het percentage sporters naar leeftijdsgroep gegeven.

Tabel 1.5 Aandeel sporters per leeftijdsgroep naar stadsdeel (procenten, 2009)

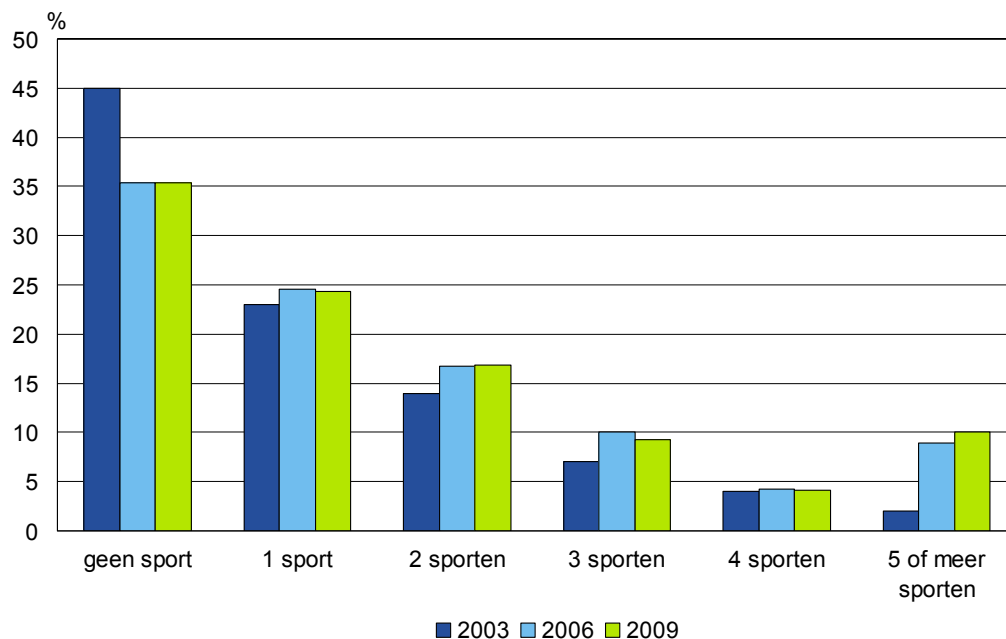
	<18	18+	totaal
stadsdelen nieuwe indeling			
Zuid	91	67	69
Centrum	78	62	63
Oost	77	59	62
West	67	58	59
Nieuw-West	68	57	58
Zuidoost	70	53	56
Noord	73	48	52
stadsdelen oude indeling			
Oud-Zuid	91	69	71
Zeeburg	79	64	67
Oud-West	77	65	67
Zuideramstel	93	62	65
Osdorp	69	63	64
Centrum	78	62	63
Westerpark	80	57	59
Slotervaart	78	56	59
Bos en Lommer	50	60	59
Oost-Watergraafsmeer	77	55	58
Zuidoost	70	53	56
Amsterdam-Noord	73	48	52
De Baarsjes	57	50	52
Geuzenveld-Slotermeer	60	47	49
Amsterdam gemiddeld	74	58	61

1.2 Amsterdamse sporter beoefent gemiddeld 2,8 sporten

Het aantal sporten dat Amsterdammers beoefenen, verschilt nauwelijks van de vorige meting in 2006 (zie figuur 1.6). Ook toen deed een kwart van de Amsterdamse bevolking van 6 jaar en ouder aan één sport en 17% aan twee sporten. In totaal een op de tien Amsterdammers beoefent vijf sporten of meer.

Op basis van het aantal sporten dat men beoefent, kan een kengetal voor de sportintensiteit worden berekend. Dit cijfer wordt berekend voor personen die minimaal één keer per maand aan sport doen en die op basis hiervan volgens de RSO zich sporter mogen noemen. De sportintensiteit is het gemiddeld aantal sporten dat ze beoefenen. De sportintensiteit voor Amsterdam is 2,8. Dit houdt in dat de sportende Amsterdammer gemiddeld 2,8 sporten beoefent. In 2006 lag de sportintensiteit op hetzelfde niveau (2,7) en in 2003 was dit gemiddeld 2,0.

Figuur 1.6 Aantal sporten dat de Amsterdammers beoefenen (procenten, 2003-2009)

Tabel 1.7 Gemiddelde sportintensiteit⁵ naar achtergrondvariabelen, 2009

man	2,8
vrouw	2,8
6-12 jaar	2,5
13-17 jaar	2,7
18-34 jaar	3,7
35-54 jaar	2,3
55-plussers	2,2
Surinamers/Antillianen	2,3
Turken	1,9
Marokkanen	1,8
overige niet-westerse allochtonen	2,6
westerse allochtonen	3,6
autochtonen	3,0
ongeschoold (18+)	1,7
laag (18+)	2,1
middelbaar (18+)	3,2
hoog (18+)	3,1
Amsterdam	2,8

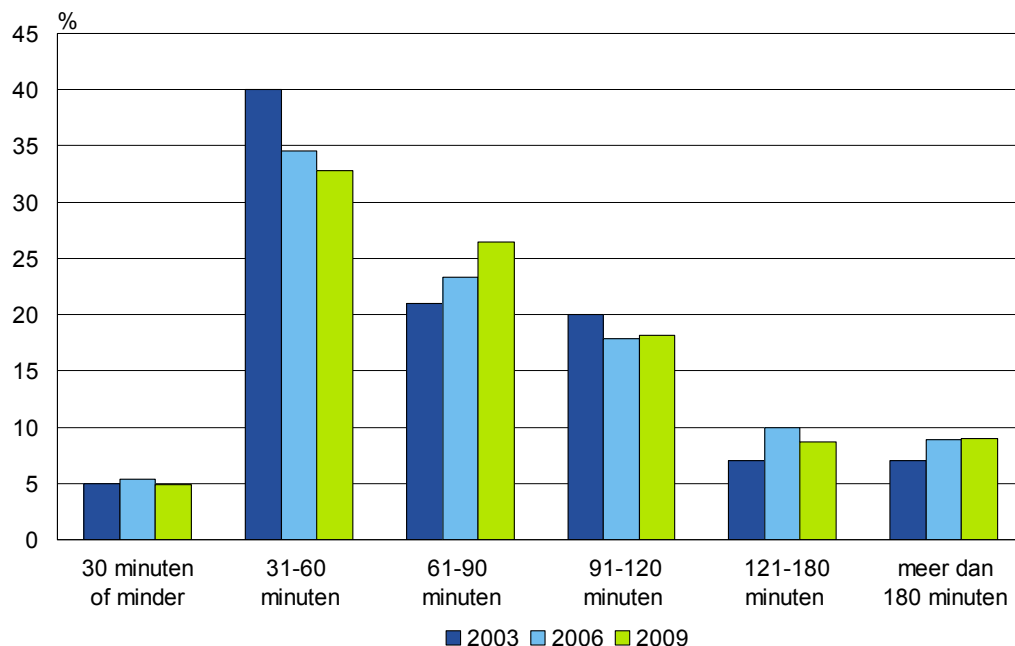
⁵ Sportintensiteit is gemeten als het gemiddeld aantal sporten dat Amsterdamse sporters (Amsterdammers die minimaal één keer per maand sporten, RSO-definitie) beoefenen.

In tabel 1.7 is voor verschillende bevolkingsgroepen de gemiddelde sportintensiteit gegeven. Mannen en vrouwen verschillen niet in het gemiddeld aantal sporten dat ze doen, wel is er een verschil tussen de vijf leeftijdsgroepen. Bij Amsterdammers in de leeftijd van 18-34 jaar is de sportintensiteit het hoogst: zij doen gemiddeld 3,7 sporten. De intensiteit is het laagst bij de 55-plussers, met 2,2 sporten gemiddeld. Wanneer naar etnische achtergrond gekeken wordt, valt op dat Marokkaanse (1,8) en Turkse Amsterdammers (1,9) gemiddeld het minst aantal sporten beoefenen. Autochtone sporters doen gemiddeld 3,0 sporten en de sportintensiteit ligt het hoogst onder westerse allochtonen (3,6). Amsterdamse volwassen sporters met een middelbare (3,2) en hoge opleiding (3,1) beoefenen meer sporten dan Amsterdammers met een lage opleiding (2,1) en ongeschoolden (1,7).

1.3 Aantal sportminuten op zelfde niveau als 2003

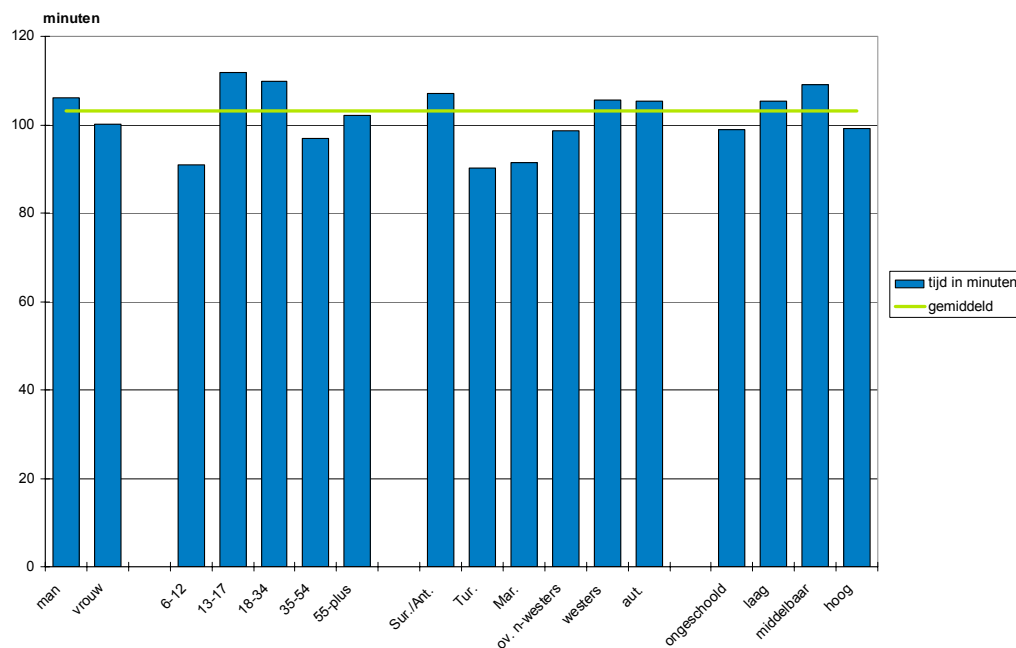
Amsterdammers die zich volgens de RSO-definitie sporter mogen noemen (minimaal 12 keer per jaar aan sport), sporten gemiddeld 1 uur en 43 minuten per keer. Dit is exact hetzelfde als in 2003. Uit de vorige meting van 2006 bleek dat de Amsterdammer gemiddeld 1 uur en 48 minuten per keer sportte.

Figuur 1.8 Aantal minuten dat per keer aan sporten besteed wordt (procenten, 2003-2009)

Mannelijke sporters besteden per keer meer tijd aan de sport dan vrouwen. Zagen we eerder dat Amsterdammers in de leeftijd 13-17 en 18-34 gemiddeld de meeste sporten beoefenen, ook besteden zij het meeste tijd per keer aan de sport. Verder is te zien dat Surinaamse/Antilliaanse sporters gemiddeld meer tijd besteden per keer aan de sport. Turkse en Marokkaanse sporters besteden per keer de minste tijd aan sport. Zagen we eerder dat hoog opgeleide volwassen Amsterdammers wat betreft het aantal sporten dat zij beoefenen boven het Amsterdamse gemiddelde uitkwamen, qua tijd die zij per keer aan de sport besteden, zitten ze onder het gemiddelde.

Figuur 1.9 Gemiddelde tijd in minuten aan sport besteed naar achtergrondkenmerken (2009)

1.4 Fitness en zwemmen populairder

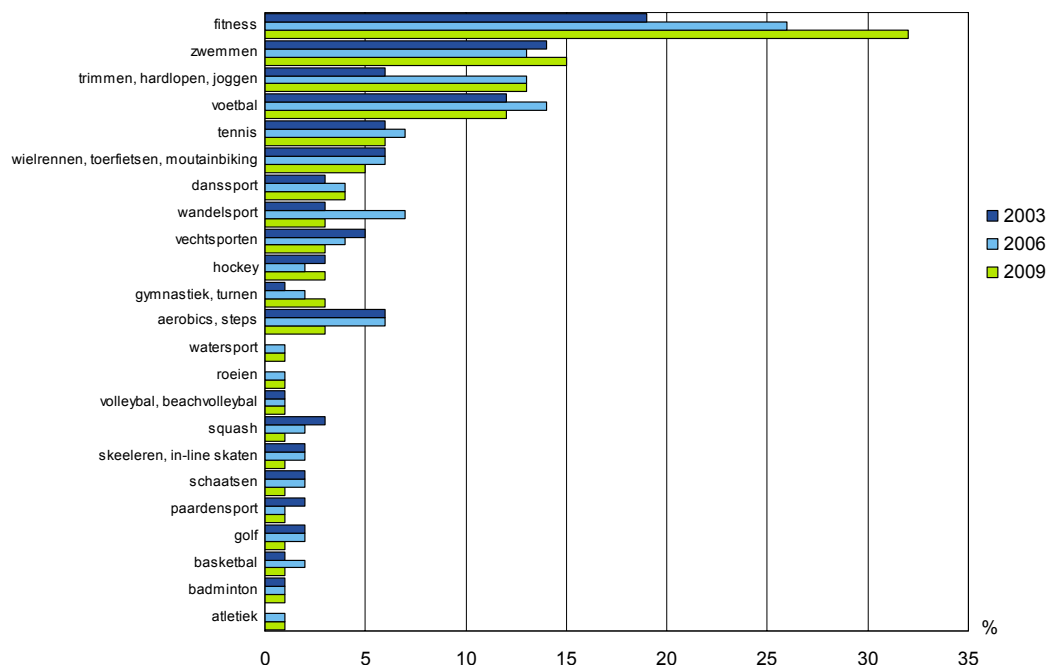
Onder Amsterdammers die zich sporter mogen noemen, is fitness de meest populaire sport. Een op de drie (32%) doet aan fitness. Op plaats twee en drie staan zwemmen (15%) en hardlopen (13%). Uit de top drie is voetbal weggefallen. In 2006 stond deze sport nog op de tweede plaats met 14%, in 2009 is het te vinden op plaats vier met 12%.

Fitness staat niet alleen op de eerste plaats als meest beoefende sport, ook heeft het behoorlijk aan populariteit gewonnen de afgelopen jaren. In 2003 deed een vijfde (19%) van de Amsterdammers aan fitness. In 2006 was dit aandeel gestegen tot een kwart (26%) en dit jaar is het aandeel verder gestegen tot een op de drie (32%). Zwemmen lijkt iets populairder geworden ten opzichte van 2006 (toen 13%, nu 15%). Verder is het opvallend dat de wandelsport minder populair is. Deed in 2006 nog 7% hieraan, in 2009 is het weer op het niveau van 2003 met 3%. De stijging van 2006 zou toe te schrijven kunnen zijn aan het destijds populaire nordic walking. Verder doen in vergelijking met voorgaande metingen minder mensen aan aerobic/steps. In 2006 en 2003 deed 6% van de Amsterdammers hieraan, in 2009 is dit 3%.

De landelijke top drie ziet er iets anders uit. Net als in Amsterdam bezetten fitness en zwemmen de eerste twee plaatsen, gevolgd door wandelsport.⁶

⁶ Bron: SportersMonitor 2008, W.J.H. Mulier Instituut (2009).

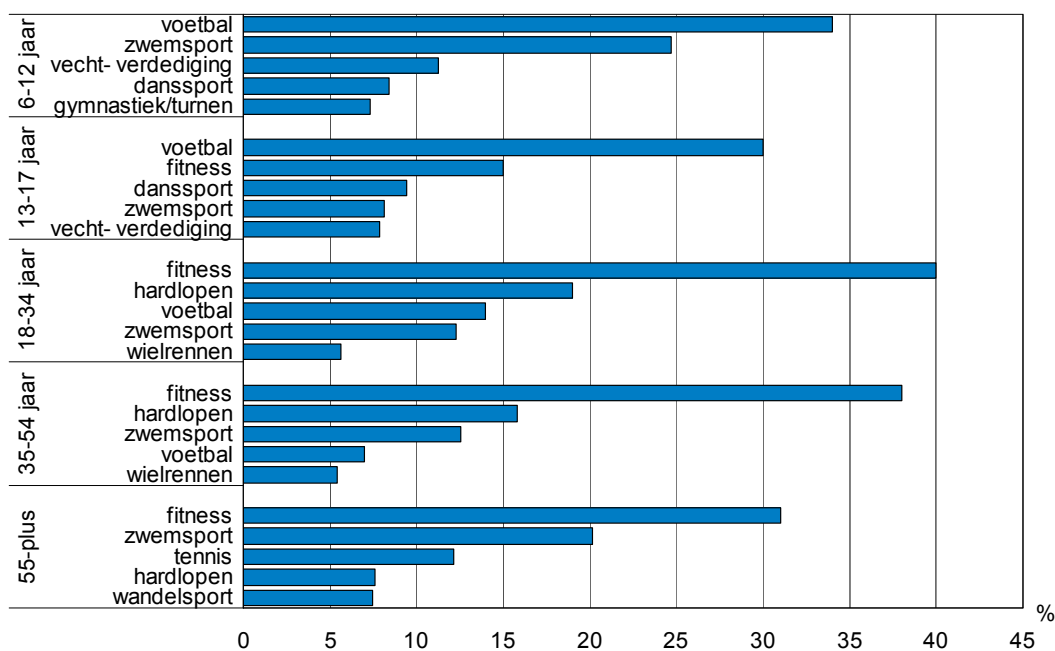
Figuur 1.10 Meest beoefende sporten (procenten, 2003-2009)

Voetbal is de populairste sport bij zowel de 6-12 jarigen als de 13-17 jarigen. Bij de kinderen t/m 12 jaar is de top vijf ongewijzigd ten opzichte van 2006. Opvallend is dat fitness aan populariteit wint bij de 13-17 jarigen. Stond fitness in 2006 bij deze leeftijdscategorie nog op de vijfde plaats, in 2009 is fitness de op één na populairste sport en geeft 15% van de 13-17 jarigen aan, aan fitness te doen. Hierbij moet bij worden vermeld dat het voornamelijk gaat om de conditievariant van fitness (12%) en in beperkte mate om kracht fitness (3%). Verder is er geen verschil te bespeuren tussen jongens en meisjes of afkomst.

Bij de volwassenen staat fitness op de eerste plaats en is bij alle volwassen leeftijdsgroepen gestegen in populariteit in vergelijking met 2006. Stond de wandelsport bij de 55-plussers in 2006 op de tweede plaats, nu is het gezakt naar plek 5. Het zwemmen heeft bij deze leeftijdsgroep aan populariteit gewonnen.

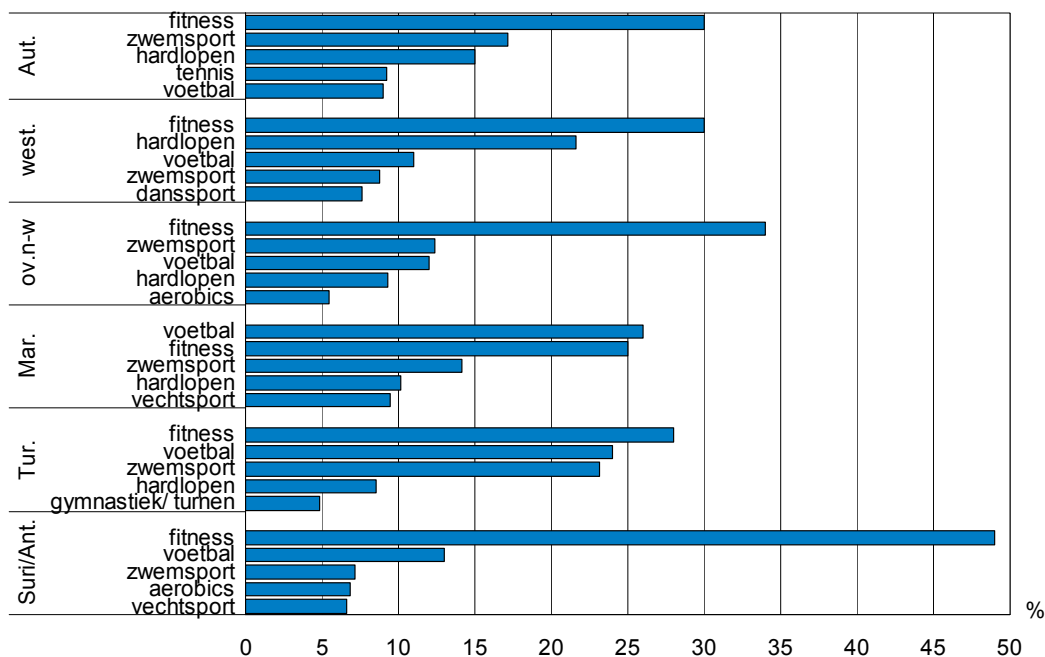
Figuur 1.11 Top vijf van meest beoefende sporten naar leeftijdsgroep, 2009

Eenzelfde overzicht is gemaakt voor de verschillende etnische groepen. Bij alle groepen, behalve bij Marokkaanse Amsterdammers, is fitness de meest beoefende sport.

Marokkanen doen het meest aan voetbal. Tijdens de vorige meting in 2006 was ook bij Turkse Amsterdamse sporters voetbal de meest beoefende sport. Net als in 2006 is fitness bij Surinaamse en Antilliaanse sporters met afstand het meest populair. Wel is het aandeel dat de sport doet in vergelijking met 2006 verder gestegen.

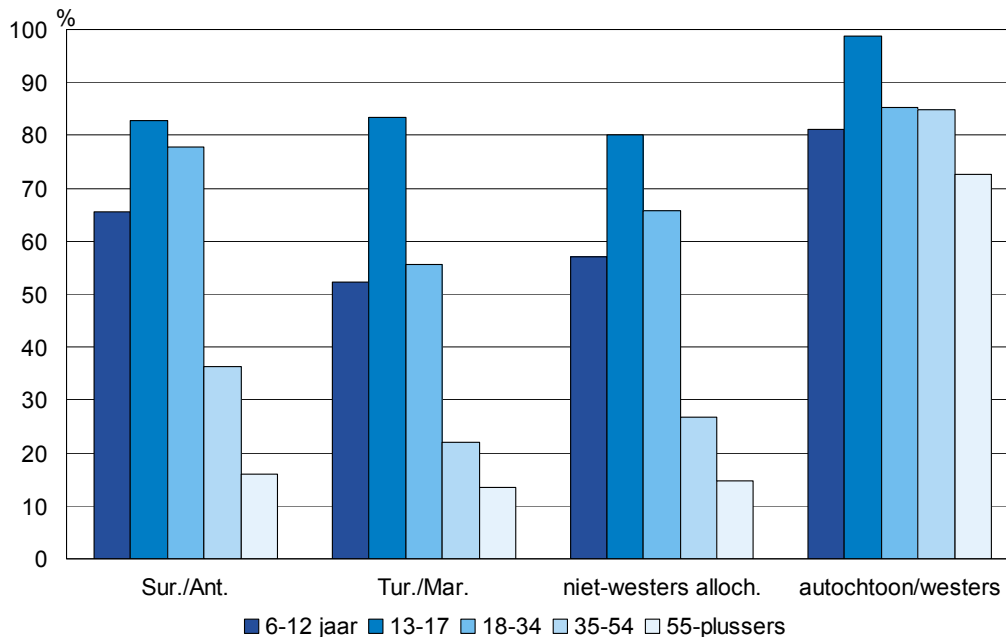
Figuur 1.12 Top vijf van meest beoefende sporten naar etniciteit (procenten, 2009)

1.5 14% van de Amsterdammers kan niet zwemmen

Evenals in 2006 heeft 68% van alle Amsterdammers zwemdiploma A, 32% heeft geen zwemdiploma. Autochtonen en Amsterdammers met een westerse achtergrond hebben vaker een zwemdiploma dan allochtone Amsterdammers. Vooral onder oudere niet-westerse allochtone Amsterdammers is het aandeel mensen met een zwemdiploma laag.

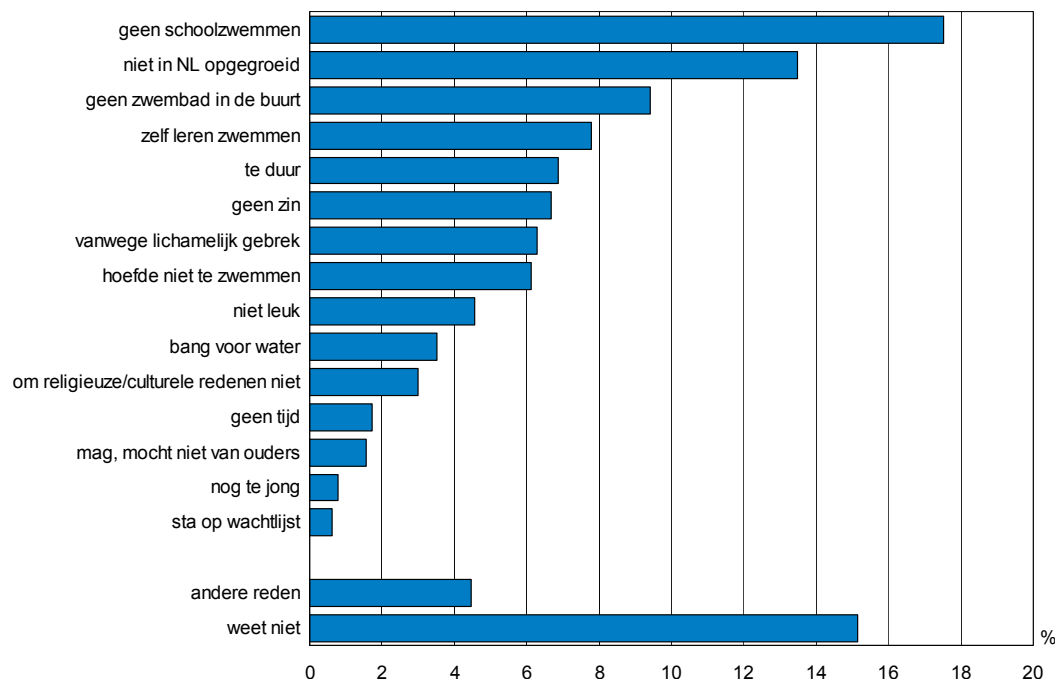
Figuur 1.13 Aandeel Amsterdammers met een zwemdiploma naar leeftijd en etniciteit (procenten, 2009)

Binnen de groep mensen zonder een diploma kan 56% wel zwemmen en 40% niet. Het totale percentage Amsterdammers dat niet kan zwemmen bedraagt 14%. In 2003 en 2006 was dit 11%. Het aandeel niet-zwemmers is het grootst onder de Turkse en Marokkaanse Amsterdammers. Ongeveer een derde van hen kan niet zwemmen. Van de Amsterdammers die niet kunnen zwemmen, heeft 7% op dit moment zwemles, dit is gelijk aan het percentage in 2006. In totaal hebben acht op de tien Amsterdammers (81%) wel eens zwemles gehad.

De meest genoemde reden waarom men geen zwemles heeft gehad, is dat er geen schoolzwemmen is of was (18%). Op de tweede plaats staan dat men niet in Nederland is opgegroeid en dat daar geen zwemles bestond (13%).

Figuur 1.14 Redenen waarom men geen zwemles heeft (gehad), 2009

Bij de verschillende etnische groepen komt het feit dat men geen zwemles heeft gehad, vaak doordat er geen schoolzwemmen was. Turkse en Marokkaanse Amsterdammers noemen vaak het feit dat ze niet in Nederland zijn opgegroeid als reden waarom ze geen zwemles hebben gehad.

Tabel 1.15 Top drie van redenen waarom men geen zwemles heeft (gehad), 2009

Surinamers/Antillianen	Turken/Marokkanen	overig niet-westers	autochtoon/westers
geen schoolzwemmen (15%)	niet in NL opgegroeid (20%)	geen schoolzwemmen (25%)	geen schoolzwemmen (24%)
bang voor water (10%)	hoefde niet te zwemmen (12%)	niet in NL opgegroeid (17%)	geen zwembad in de buurt (13%)
zelf leren zwemmen (8%)	geen schoolzwemmen (10%)	geen zwembad in de buurt (11%)	zelf leren zwemmen (13%)

Het aandeel jongeren dat een zwemdiploma heeft (77%), is gestegen ten opzichte van 2006. Het aandeel dat nu op zwemles zit, kent een dalende lijn vanaf 2003.

Tabel 1.16 Aandeel 6-17 jarigen dat op zwemles zit, zwemles heeft gehad of geen zwemles heeft gehad, 1999-2009

	1999	2003	2006	2009
zit nu op zwemles	22	28	23	19
heeft zwemles gehad (bezit diploma)	67	64	70	77
geen zwemles en geen zwemles gehad	7	8	8	6

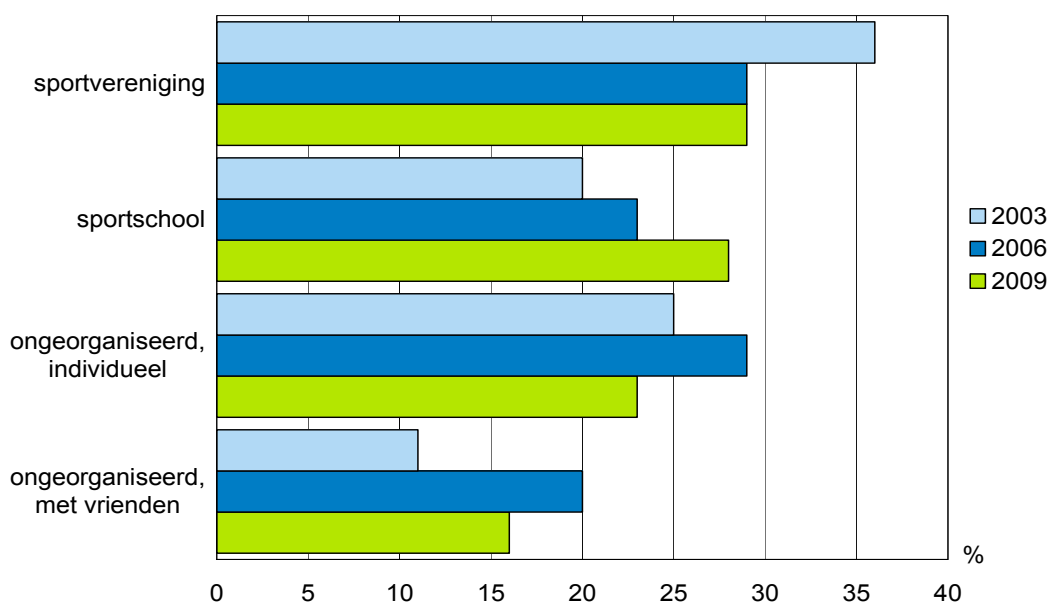
2 Organisatieverband en kosten

In dit hoofdstuk wordt gekeken hoe de Amsterdammers sporten: doen zij dit bij een sportvereniging, bij een sportschool of op een andere manier? Tevens wordt ingegaan op de manier waarop ze aan sport doen, bijvoorbeeld in de vorm van wedstrijden of trainingen. Tot slot worden de kosten van sport uiteengezet, waarbij wordt gekeken naar de contributie en andere kosten voor het beoefenen van sport.

2.1 Sporten steeds meer in sportschool

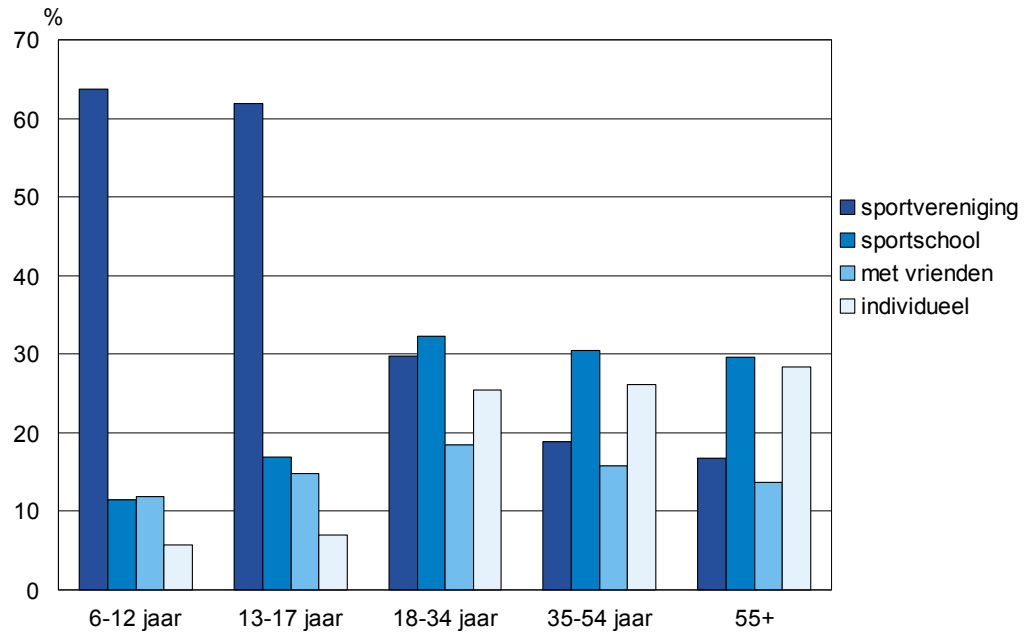
Naar verhouding steeds meer Amsterdamse sporters sporten in de sportschool. In zes jaar tijd is dit aandeel gestegen van 20% in 2003 naar 28% dit jaar. Deze stijging loopt parallel met de stijging van de populariteit van fitness die in het vorige hoofdstuk te zien was. Het sporten in de sportschool staat hiermee bijna gelijk met het percentage dat sport bij een sportvereniging (29%). Het aandeel dat ongeorganiseerd individueel sport (23%) en dat ongeorganiseerd met vrienden sport (16%) is in vergelijking met 2006 iets afgenomen.

Figuur 2.1 Organisatieverband waarin gesport wordt (meest beoefende sport), 2009

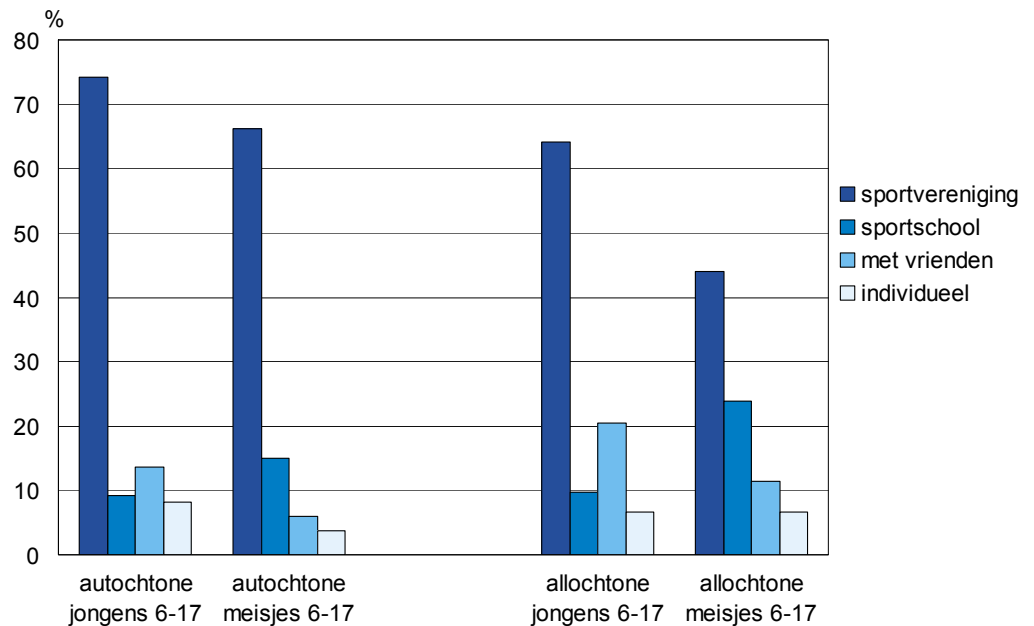
Amsterdammers onder de 18 jaar sporten voornamelijk bij een sportvereniging. Verder neemt het aandeel dat bij een sportvereniging sport af naar leeftijd. Het individueel sporten neemt juist toe met leeftijd. Ongeveer drie op de tien volwassenen sporten bij een sportschool.

Figuur 2.2 Organisatieverband waarin gesport wordt naar leeftijdsgroep (procenten, 2009)

Zowel allochtone als autochtone jongens sporten vaak bij een sportvereniging. Opvallend is dat vooral allochtone jongens naar verhouding vaak met vrienden sporten. Allochtone meisjes sporten minder vaak bij een sportvereniging dan autochtone meisjes. Allochtone meisjes sporten naar verhouding vaak via schoolsport dat buiten de gymnastiekles om wordt gegeven (niet weergegeven in grafiek).

Figuur 2.3 Organisatieverband waarin 6-17 jarigen sporten naar geslacht en etniciteit (procenten, 2009)

Noot: In deze grafiek worden onder allochtonen verstaan: Surinaamse, Antilliaanse, Turkse, Marokkaanse en overige niet-westerse Amsterdammers. Onder autochtonen vallen de Nederlandse Amsterdammers en de westerse allochtonen.

2.2 Sporten gebeurt veelal in trainingsverband

Van alle sportende Amsterdammers (volgens RSO-definitie) doet 55% dit in trainingsverband en 29% in competitie of toernooien. Net als in 2006 sporten zowel mannen als vrouwen veel in trainingsverband, mannen doen dit iets vaker dan vrouwen. Groter is het verschil bij competitieverband: mannen participeren veel meer in competities dan vrouwen. Ouderen sporten minder in trainings- en competitieverband dan jongeren. Surinaamse/Antilliaanse Amsterdammers sporten naar verhouding vaak via lessen en trainingen.

Tabel 2.4 Verband waarin gesport wordt (procenten, 2009)

	lessen, trainingen	competitie, toernooien
man	58	37
vrouw	52	21
6-12 jaar	83	52
13-17 jaar	77	59
18-34 jaar	55	32
35-54 jaar	50	20
55-plussers	39	13
Surinamers/Antillianen	58	19
Turken	49	27
Marokkanen	50	30
overige niet westerse allochtonen	55	26
westerse allochtonen	58	35
autochtonen	54	30
totaal Amsterdam	55	29

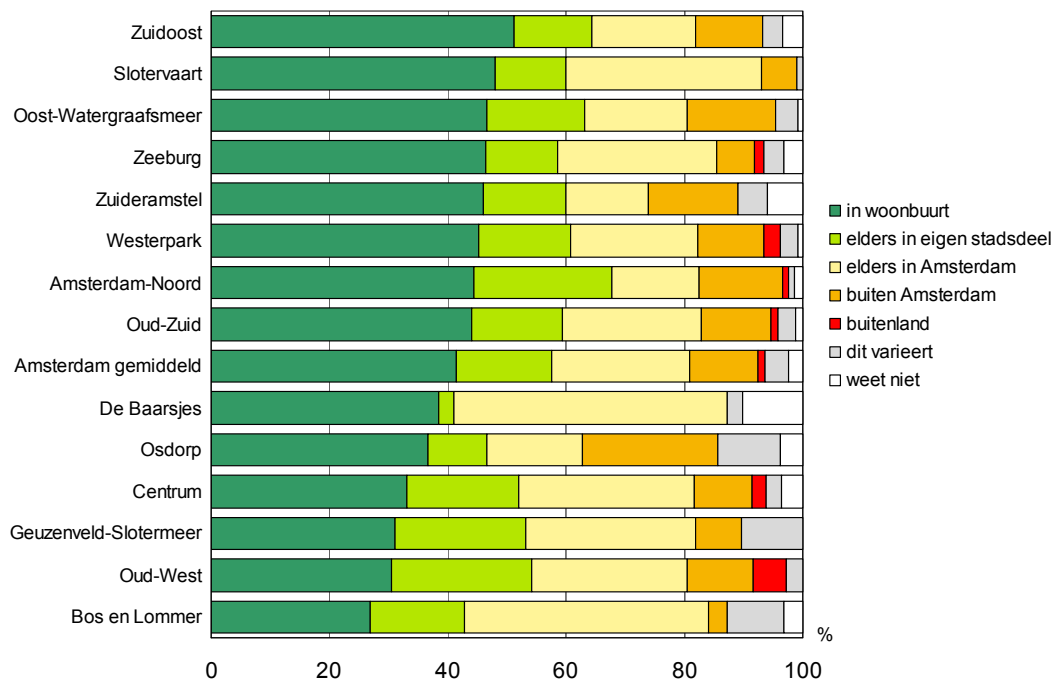
2.3 Veel Amsterdammers sporten in eigen stadsdeel

In totaal vier van de tien (41%) sportende Amsterdammers sporten meestal in de eigen woonbuurt. Een kwart (23%) sport elders in Amsterdam. Stadsdelen waar vaak naar uitgeweken wordt om te sporten zijn Centrum, Oud-Zuid en Oost-Watergraafsmeer.⁷ Amsterdammers die op gevarieerde plekken sporten, geven voornamelijk aan te sporten buiten Amsterdam, maar ook in de eigen buurt, in Oud-Zuid en elders in het eigen stadsdeel.

Net als in 2006 bestaan er ook dit jaar duidelijke verschillen tussen de inwoners van de verschillende stadsdelen. Inwoners uit Zuidoost sporten het meest in de eigen woonbuurt, inwoners uit Bos en Lommer en Oud-West het minst.

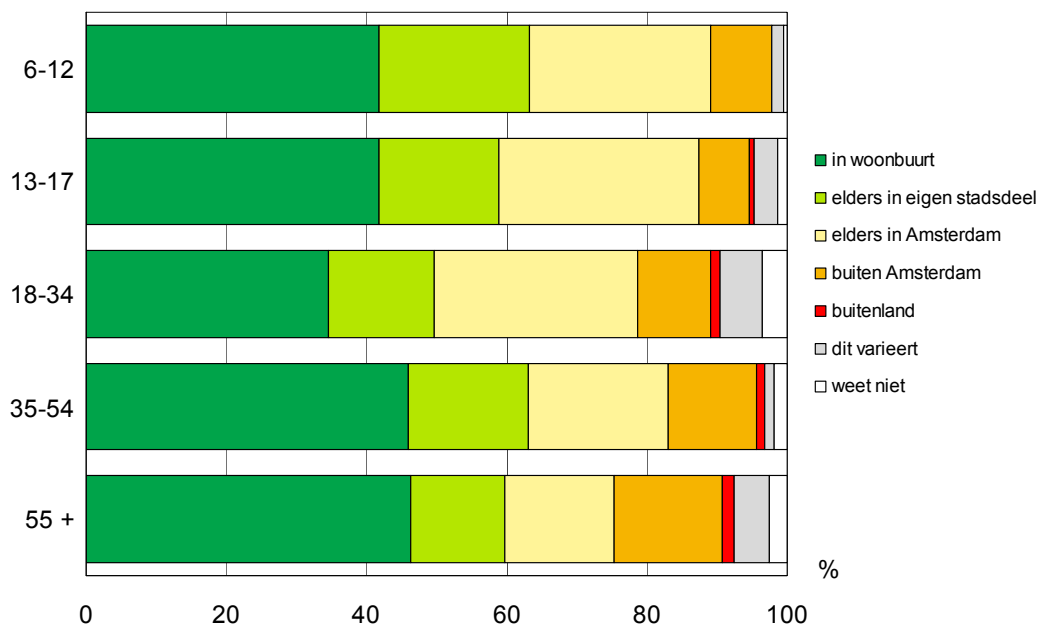
⁷ De steekproefomvang is te klein om per stadsdeel te kijken in welk stadsdeel men sport indien dit niet in het eigen stadsdeel is.

Figuur 2.5 Plek waar gesport wordt naar stadsdeel (procenten, 2009)

Naar verhouding veel Amsterdammers van 35 jaar en ouder sporten in de eigen woonbuurt. Jongeren in de leeftijd 6-12 jaar sporten veelal in het eigen stadsdeel (zowel woonbuurt als stadsdeel opgeteld). In vergelijking met het Amsterdamse gemiddelde sporten jongeren in de leeftijd 13-17 jaar vaak elders in Amsterdam (28% om 23% gemiddeld).

Figuur 2.6 Plek waar gesport wordt naar leeftijd (procenten, 2009)

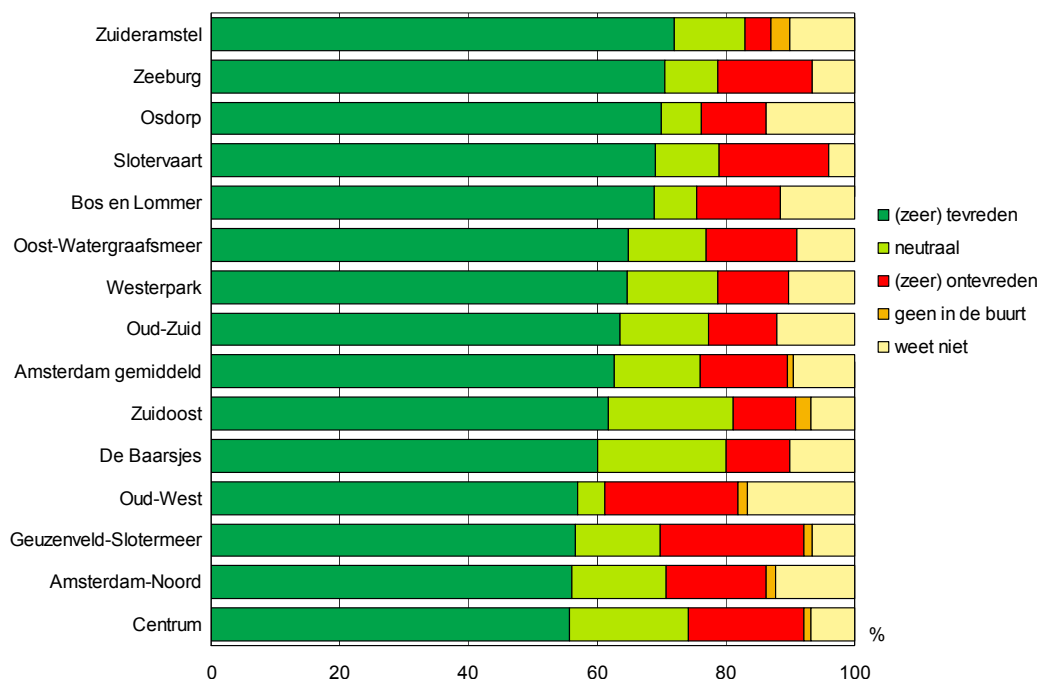

2.4 Zeventig procent tevreden over sportvoorzieningen in Amsterdam

In totaal zeven op de tien sportende Amsterdammers (71%) is (zeer) tevreden over de sportvoorzieningen in de stad, vier procent is (zeer) ontevreden, bijna een op de vijf (18%) weet het niet. Het aandeel tevreden Amsterdammers is gestegen ten opzichte van 2006. Destijds was 68% (zeer) tevreden met de sportvoorzieningen in de stad en vijf procent was hier niet tevreden over.

Over de sportvoorzieningen in de eigen woonbuurt is gemiddeld genomen 63% van de sporters tevreden. In 2006 lag dit lager; 58%. Bewoners uit stadsdeel Zuideramstel zijn het meest tevreden over de voorzieningen in de eigen buurt, bewoners uit stadsdeel Centrum het minst. Kende stadsdeel Bos en Lommer in 2006 nog het laagste aandeel tevreden Amsterdammers, in 2009 is een kleine zeven op de tien inwoners van dit stadsdeel tevreden over de sportvoorzieningen in de eigen buurt.

Figuur 2.7 Oordeel over sportvoorzieningen in de woonbuurt, naar stadsdeel (procenten, 2009)

Een vergelijkbaar beeld komt naar voren bij het oordeel over de sportvoorzieningen in het eigen stadsdeel. In totaal is gemiddeld 61% van de Amsterdammers zeer tevreden tegen 58% in 2006. Wederom zijn bewoners uit stadsdeel Zuideramstel het meest tevreden, bewoners uit de Baarsjes het minst.

2.5 Kosten sportbeoefening met 9% gestegen

Gemiddeld zijn de sporters in 2009 € 237,- kwijt aan contributie voor de meest beoefende sport. In 2003 was dit € 218,-, dit is een stijging van €19,- oftewel 9%. Ook de andere kosten, zoals kosten voor kleding, schoeisel en consumpties, zijn toegenomen van € 171,- naar € 187,- (een stijging van 9%).

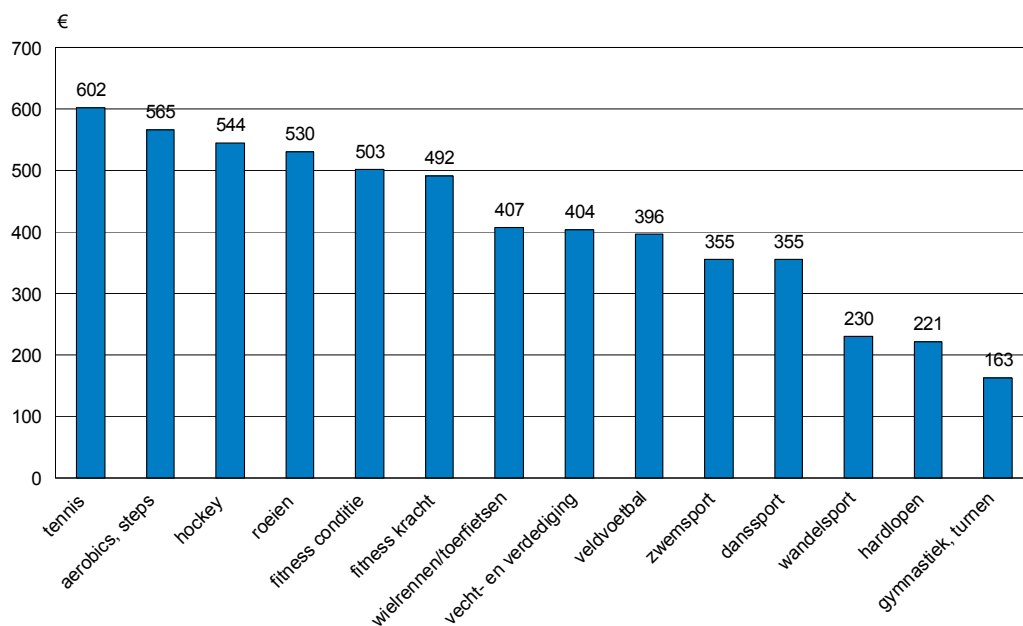
Tabel 2.8 Overzicht kosten van Amsterdamse sporters per jaar voor sportbeoefening (2003-2009)⁸

	2003	2006	2009
0 euro	27	29	27
1 – 49 euro	3	4	3
50 – 124 euro	14	12	10
125 – 249 euro	22	15	22
250 – 499 euro	16	17	19
500 euro of meer	10	15	15
weet niet	8	8	5
totaal	100	100	100
gemiddelde contributie	€ 181	€ 218	€ 237
andere kosten gemiddeld	€ 160	€ 171	€ 187
totale kosten gemiddeld	€ 341	€ 389	€ 424

Indien we de contributie en de bijkomende kosten samen nemen dan kost het sporten gemiddeld € 424,- per jaar tegen € 389,- in 2006. Dit komt overeen met een stijging van 9%. De totale kosten voor de meest beoefende sport verschillen per tak van sport. Tennis is de duurste sport, gevolgd door aerobics/steps en hockey. De kosten voor gymnastiek/turnen zijn het laagst. In de tabel zijn alleen die sporten weergegeven die door minimaal 20 respondenten het meest worden beoefend.

⁸ De cijfers in de rapportages van 2006 en 2003 zijn gebaseerd op een andere rekenmethode dan de cijfers die in tabel 2.8 zijn gepresenteerd. In 2003 en 2006 is bij het berekenen van de *totale* kosten de kosten voor "contributie" en "andere kosten" bij elkaar opgeteld en gedeeld door het totaal aantal respondenten dat óf bij "contributie" óf bij "andere kosten" een bedrag had ingevuld. Net als in 2009 hebben niet alle respondenten destijds een bedrag ingevuld bij beide items. De gemiddelden voor de afzonderlijke items "contributie" en "andere kosten" werden alleen gedeeld door het aantal mensen dat het betreffende item had ingevuld. Hierdoor kwam het totale gemiddelde lager uit (het werd immers gedeeld door een hoger aantal respondenten) dan wanneer de afzonderlijke items "contributie" en "andere kosten" zouden zijn opgeteld. Om dit recht te zetten is er in 2009 voor gekozen om ook de gemiddelden van "contributie" en "andere kosten" te berekenen door ze te delen door het totaal aantal respondenten dat óf bij "contributie" of bij "andere kosten" en bedrag heeft ingevuld. De cijfers voor 2003 en 2006 zijn dan ook op deze manier herberekend.

Figuur 2.9 Totale kosten (contributie en aanvullende kosten) van de meest beoefende sport, 2009

Net als in 2006 vinden drie van de tien Amsterdammers de contributie die zij moeten betalen hoog (28%), 40% vindt het bedrag normaal, 15% vindt het laag en 16% weet hier geen antwoord op te geven.

2.6 Stadspas door een kwart gebruikt om te sporten

De stadspas is er voor Amsterdammers die van een uitkering moeten rondkomen, voor mensen van 65 jaar en ouder en voor Amsterdammers die een inburgeringstraject volgen. Met de stadspas kunnen ze gebruik maken van kortingsregelingen die sommige sport-aanbieders hanteren.

Iets minder dan een kwart van de sportende stadspasbezitters (23%) gebruikt de pas ook daadwerkelijk om te sporten. De dalende lijn van de afgelopen jaren lijkt zich ook dit jaar door te zetten. In vorige metingen gebruikte respectievelijk 25% (2006) 28% (2003) en 33% (1999) de stadspas om te sporten. Twaalf procent van de 65-plussers met een stadspas gebruikt de pas om te sporten (2006; 13%). Onder de uitkeringsgerechtigden gebeurt dat wat vaker (25%). Van alle Amsterdammers met een stadspas kan 50% tot de sporters gerekend worden. In 2006 was dit 59%. Stadspasbezitters sporten dan ook minder dan in 2006: toen sportte 59% minimaal een keer per maand en 56% minimaal één keer per week. In 2009 is dit respectievelijk 52% en 49%.

3 Attitude ten aanzien van sport

Nieuw in de Sportmonitor van 2006 en dit jaar herhaald zijn vragen die zich richten op de attitude ten aanzien van sport. Aan de hand van verschillende stellingen is bekeken hoe Amsterdammers aankijken tegen sport: vinden zij sporten leuk of juist saai? Of vindt de Amsterdammer dat hij/zij al genoeg beweegt en dus niet hoeft te sporten? Ook wordt gekeken of de attitude ten aanzien van sport verschilt tussen verschillende groepen Amsterdammers.

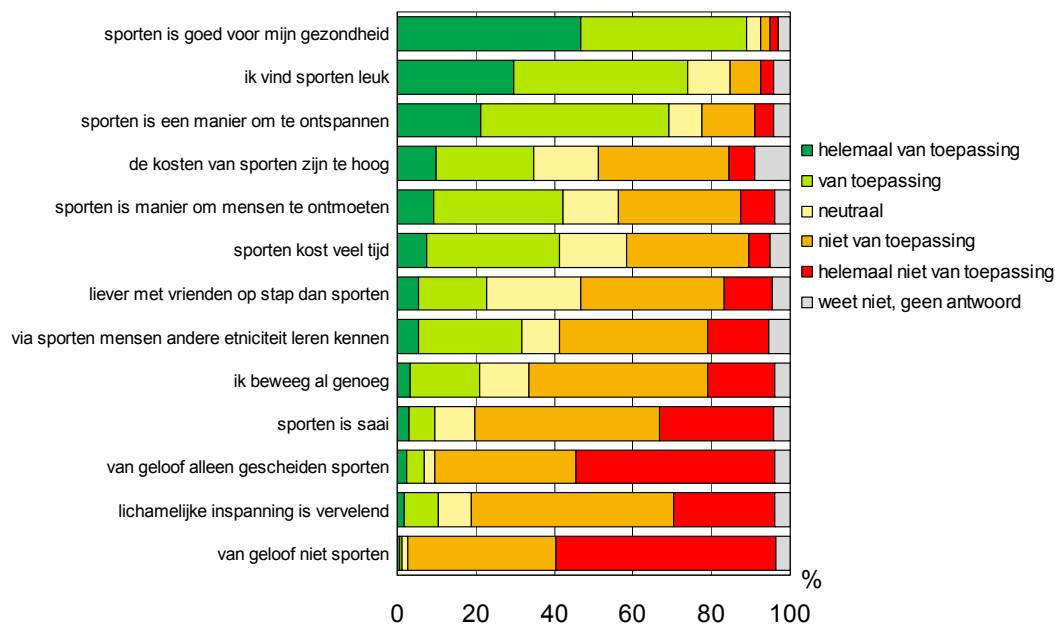
3.1 Amsterdammers vinden sporten goed voor de gezondheid

Om de attitude ten aanzien van sport te meten, zijn de volgende stellingen aan de respondenten voorgelegd:

- Sporten is goed voor mijn gezondheid
- Ik vind sporten leuk
- Sporten is voor mij een manier om te ontspannen
- Sporten is voor mij een manier om mensen of vrienden te ontmoeten
- Sporten kost veel tijd
- De kosten om te sporten zijn te hoog
- Via het sporten heb ik mensen met een andere etnische achtergrond leren kennen
- Ik ga liever met vrienden op stap dan dat ik ga sporten
- Ik hoef niet te sporten, ik beweeg al genoeg
- Lichamelijke inspanning zoals bij sporten vind ik vervelend
- Ik vind sporten saai
- Vanuit mijn geloofsovertuiging mag ik alleen deelnemen aan gescheiden sportactiviteiten (jongens en meisjes apart)
- Vanuit mijn geloofsovertuiging mag ik niet sporten buiten schooltijd

De attitudevragen zijn aan alle ondervraagden gesteld. In figuur 3.1 staan de resultaten weergegeven.

Figuur 3.1 Meningen over diverse aspecten van sport (procenten van alle Amsterdammers, 2009)

De scores op de verschillende stellingen verschillen nauwelijks ten opzichte van de vorige meting in 2006. Veel Amsterdammers vinden sporten goed voor de gezondheid. Daarnaast zijn veel Amsterdammers van mening dat sporten leuk en ontspannend is en vinden maar weinig Amsterdammers sporten echt vervelend of saai. Er zijn weinig Amsterdammers die vanwege hun geloof niet sporten. Iets vaker komt het voor dat niet met mensen van de andere sekse gesport mag worden vanwege het geloof. Deze geloofskwesties doen zich alleen bij de allochtone Amsterdammers voor en binnen deze groep geldt dit vaker voor vrouwen dan voor mannen.

Bij een aantal stellingen zijn de meningen meer verdeeld, zoals bijvoorbeeld bij de kosten om te sporten, de tijd die er aan besteed wordt en de opvatting dat gesport wordt om mensen te ontmoeten.

Sporters hebben in het algemeen een positievere attitude ten aanzien van sporten dan mensen die niet sporten. Ook mannen zijn vaak positiever tegenover sporten dan vrouwen.

3.2 Attitude verschilt naar leeftijd en etniciteit

Leeftijd

Op verschillende stellingen is duidelijk een effect van leeftijd te zien. Zo neemt de mate waarin sport leuk gevonden wordt af met leeftijd. Van de 6-12 jarigen vindt 90% sporten leuk, dit percentage loopt af naar 62% voor de 55-plussers. Andersom geldt dat de mate waarin sport als vervelend wordt ervaren, toeneemt met leeftijd (6-12 jaar: 5%, 55-plus: 16%). Naar verhouding veel jeugdigen vinden dat ze via de sport mensen met een andere etnische achtergrond hebben leren kennen en dat sport een manier is om vrienden en andere mensen te ontmoeten. Naar verhouding veel 55-plussers (30%) vinden dat ze niet

hoeven te sporten omdat ze al genoeg bewegen. De stelling dat sporten veel tijd kost, krijgt vooral bijval onder de 18-34 jarigen (45%) en 35-54 jarigen (46%).

Etniciteit

Ook naar etniciteit zijn er verschillen in de attitude ten opzichte van sport. Zo vinden naar verhouding veel Amsterdammers van Surinaamse, Marokkaanse en overige niet-westerse afkomst de kosten om te sporten te hoog. Relatief weinig westerse allochtonen en autochtonen vinden dit ook.

In vergelijking met het Amsterdamse gemiddelde vinden veel autochtonen dat sporten goed is voor de gezondheid. Deze mening is wat minder sterk onder Surinaamse en Marokkaanse Amsterdammers. Met name westerse allochtonen en autochtonen vinden dat sporten veel tijd kost tegen relatief weinig Turkse en Marokkaanse Amsterdammers. Turkse (20% (helemaal) van toepassing) en Marokkaanse Amsterdammers (27%) scoren hoog op het aspect dat vanwege de geloofsovertuiging alleen gescheiden gesport mag worden. Dit geldt niet voor Surinamers (3%) en Amsterdammers van westerse (4%) of autochtone (2%) komaf.

Relatief veel Surinaamse, Turkse, Marokkaanse en overige niet-westerse allochtonen hebben via de sport mensen met een andere etnische achtergrond leren kennen. Naar verhouding weinig autochtone Amsterdammers is dezelfde mening toegedaan.

3.3 Nog steeds beweegt driekwart van de Amsterdammers dagelijks

Naast het feit of men al dan niet sport, is in de Amsterdamse Sportmonitor ook ingegaan op bewegen in het algemeen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om beweging in de vorm van fietsen naar het werk, boodschappen doen of traplopen. Aan de Amsterdammers is, net als in 2006, gevraagd of ze van mening zijn dat ze, afgezien van sporten, voldoende bewegen. Ruim zeven op de tien Amsterdammers (72%) zeggen dat ze (zeker) voldoende bewegen. Dit aandeel is hoger dan in 2006, toen 67% dit aangaf. In totaal 14% vindt dat ze (zeker) onvoldoende bewegen, tegen 17% in 2006. Jongeren (onder de 18 jaar) vinden vaker dat ze voldoende bewegen dan volwassenen (80% om 71%).

Tabel 3.2 Voldoende beweging (procenten, 2006 en 2009)

	2006	2009
ik beweeg (zeker) voldoende	67	72
ik beweeg niet voldoende, ook niet onvoldoende	14	13
ik beweeg (zeker) onvoldoende	17	14
weet niet, geen antwoord	2	1
totaal	100	100

In De Staat van de Stad V (Dienst Onderzoek en Statistiek, 2009) komt naar voren dat Amsterdammers steeds beter aan de Norm Gezond Bewegen voldoen: op vijf van de zeven dagen ten minste een half uur matig intensief bewegen. In 2008 voldeed 72% van de volwassen Amsterdammers aan deze norm, tegenover 67% in 2006. In heel Nederland voldoet 'slechts' 59%.

In de Sportmonitor is niet vast te stellen of aan de Norm Gezond Bewegen wordt voldaan. Meer algemeen is wel gevraagd hoe vaak de respondent aan beweging doet. Net als in 2006 geeft driekwart van de Amsterdammers aan dat ze dagelijks aan beweging doet als we het hebben over bijvoorbeeld fietsen naar werk/school of boodschappen doen. In totaal 17% beweegt meerdere malen per week, slechts een klein deel beweegt een paar keer per week of minder vaak (5%). Twee procent zegt nooit te bewegen.

Gemiddeld genomen bewegen Amsterdammers per dag 2 uur en 3 minuten tegen 1 uur en 40 minuten in 2006. Amsterdammers in de leeftijd van 35 t/m 54 jaar bewegen per dag meer dan het gemiddelde voor geheel Amsterdam, kinderen (6-12 jaar) en ouderen (55-plus) minder dan gemiddeld.

Tabel 3.3 Totale tijd per dag besteed aan bewegen (uitgezonderd sport) naar leeftijd (procenten, 2009)

6-12 jaar	1 uur en 42 minuten
13-17 jaar	1 uur en 54 minuten
18-34 jaar	2 uur en 6 minuten
35-54 jaar	2 uur en 17 minuten
55-plus	1 uur en 50 minuten
Amsterdam	2 uur en 3 minuten

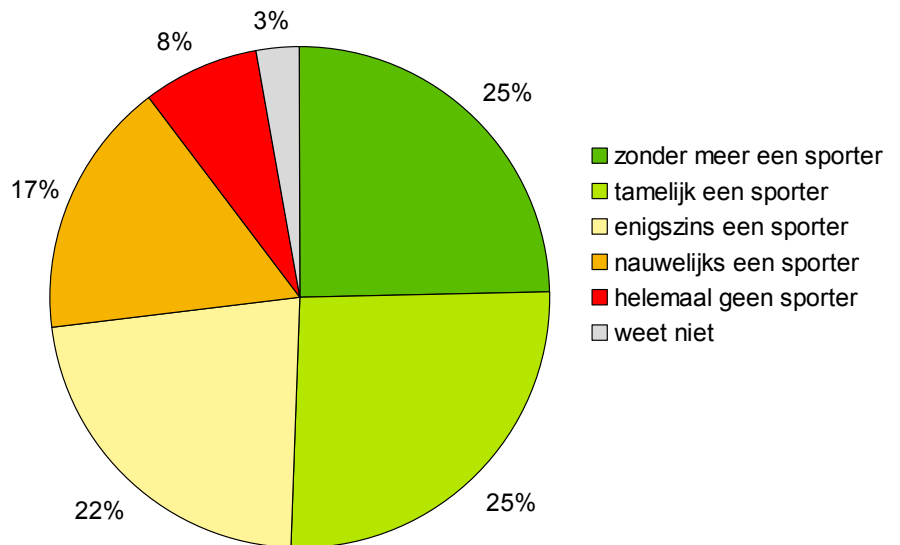
Aan de respondenten die van zichzelf hebben aangegeven dat ze onvoldoende bewegen is gevraagd wat er moet gebeuren om er voor te zorgen dat zij meer gaan bewegen. Veel van deze respondenten geven aan dat de kosten van sporten omlaag moeten en dat er meer faciliteiten in de buurt moeten komen. Als faciliteiten worden genoemd sport- en speelgelegenheden, sportclubs en activiteiten voor kinderen en voor ouderen. Daarnaast zoekt een groot deel van de respondenten de verandering bij de eigen persoon: men moet zelf stappen ondernemen, zichzelf motiveren of gewoonweg meer gaan sporten. In dit opzicht wordt vaak genoemd dat het goed zou zijn als men zichzelf (of zijn/haar kind) zou inschrijven bij een sportclub of sportschool. Andere veranderingen die genoemd worden zijn: vrij zijn van blessures, verbetering van gezondheid, andere baan of woonplek, meer vrije tijd en vaker de fiets nemen.

3.4 Kwart sporters ziet zichzelf als sporter

Eerder in deze rapportage is uiteengezet dat 61% van de Amsterdammers zich volgens de definitie van de RSO zich sporter mag noemen, maar zien zij zichzelf ook als sporter? Een kwart van de sportende Amsterdammers ziet zichzelf zonder meer als sporter. Een zelfde aandeel (26%) ziet zichzelf tamelijk als sporter en 23% enigszins. Wederom ongeveer een kwart vindt niet of nauwelijks dat hij of zij een sporter is.

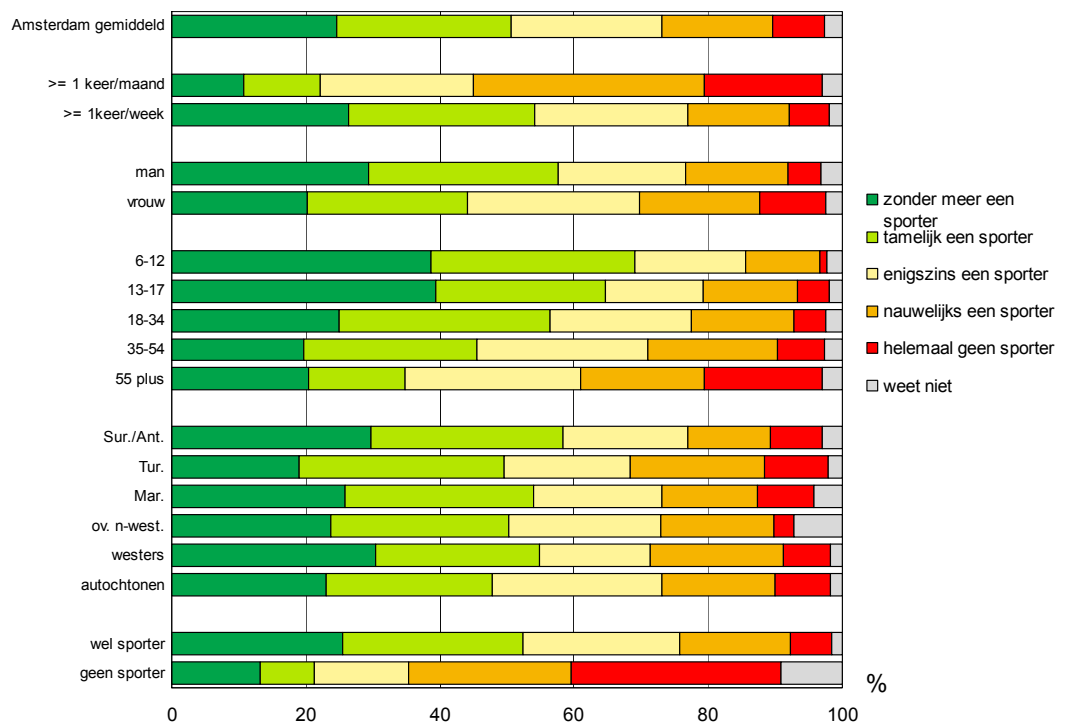
Het aandeel sporters dat zichzelf zonder meer als sporter ziet, schommelt de laatste metingen rond de 25%. In 1999 was dit 22%, in 2003 27% en in 2006 23%.

Figuur 3.4 Zelfbeeld als sporter (procenten, 2009)

Net als in 2006 zien frequente sporters (die één keer per week of vaker sporten) zichzelf vaker als sporter dan minder frequente sporters. Daarnaast zien jongeren zichzelf vaker als sporter dan ouderen. Ook mannen hebben een sportiever zelfbeeld dan vrouwen, en mensen die meer dan 12 keer per jaar aan sport doen hebben een sportiever zelfbeeld dan mensen die minder vaak sporten.

Figuur 3.5 Zelfbeeld als sporter naar achtergrondkenmerken (procenten, 2009)

4 Non-participatie

In dit hoofdstuk staan de niet-sporters centraal. Welke Amsterdammers hebben het afgelopen jaar niet gesport en welke Amsterdammers hebben nog nooit aan sport gedaan? Gekeken wordt wat de redenen zijn om niet te sporten en wat er moet gebeuren zodat de niet-sporters in de toekomst wel (weer) gaan sporten.

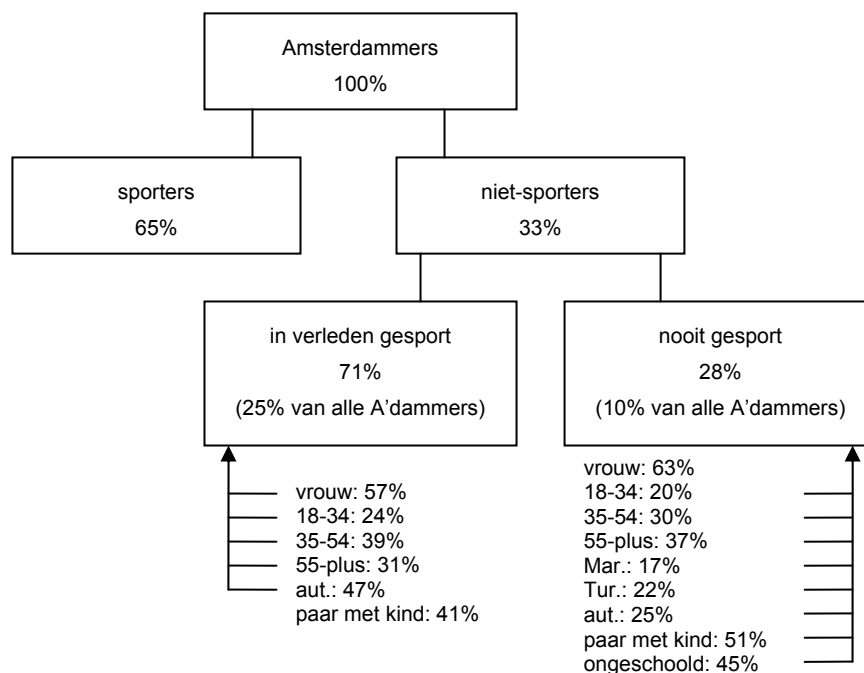
4.1 Eén op tien heeft nog nooit gesport

Ruim een derde (35%) van de Amsterdammers (zie hoofdstuk 1) heeft het afgelopen jaar niet aan sport gedaan. Van hen heeft (net als in 2006) zeven op de tien (71%) in het verleden *wel* gesport, dit is een kwart van alle Amsterdammers. Net als in 2006 heeft in totaal één op de tien Amsterdammers nog nooit gesport.

In figuur 4.1 staat weergegeven hoe de groep niet-sporters is samengesteld die in het verleden wel of niet gesport hebben. De percentages in de figuur moeten als volgt worden gelezen: 63% van de Amsterdammers die nog nooit heeft gesport, is vrouw. In totaal 39% van de Amsterdammers die nu niet sporten, maar in het verleden wel heeft gesport, is in de leeftijd 35-54 jaar.

Naar verhouding veel Amsterdammers die nu niet sporten maar dit vroeger wel gedaan hebben, zijn vrouw van autochtone komaf van 35 jaar en ouder. Ruim de helft van de vrouwen die in het verleden heeft gesport heeft momenteel thuiswonende kinderen. Amsterdammers die nog nooit gesport hebben, zijn voornamelijk vrouwen met een Turkse, Marokkaanse of overige niet-westerse achtergrond. Vaak zijn het ook ongeschoolde Amsterdammers. Dit beeld verschilt niet van 2006.

Figuur 4.1 Achtergrondkenmerken van niet-sporters, 2009

Amsterdammers die nu niet sporten, maar dit wel in het verleden hebben gedaan, hebben destijds op verschillende manieren gesport. De helft (51%) heeft vroeger bij een sportvereniging gesport, ruim een kwart (27%) bij een sportschool.

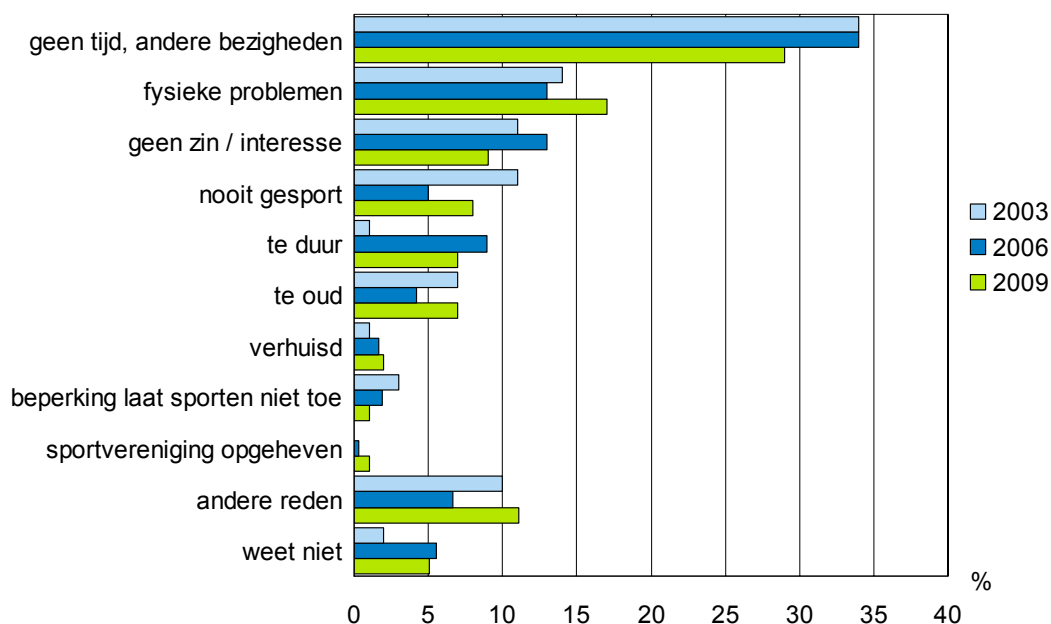
Tabel 4.2 Verband waarin de niet-sporters in het verleden hebben gesport (procenten, 2009)

sportvereniging	51
sportschool	27
anders georganiseerd	19
ongeorganiseerd met vrienden	16
ongeorganiseerd, individueel	10

4.2 Geen tijd, andere bezigheden reden om niet meer te sporten

Amsterdammers die in het verleden wel hebben gesport, maar dit nu niet meer doen, is gevraagd wat de belangrijkste reden hiervoor is. Net als in 2003 en 2006 is het hebben van geen tijd het meest genoemde antwoord. Het aandeel dat dit noemt, is echter iets afgenomen van 34% in 2003 en 2006 naar 29% dit jaar. Op de tweede plaats staat fysieke problemen 17% en op plek 3 geen zin/interesse (9%).

Figuur 4.3 Motieven van niet-sporters (procenten, 2003–2009)

4.3 Helft niet-sporters heeft zin om (weer) te sporten

De helft van de niet-sporters is bereid om (weer) te gaan sporten. In 2003 was dit 47% en bij de vorige meting in 2006 (53%).

Het percentage dat geen zin heeft om weer te gaan sporten is met name hoog onder de 55-plussers (62%). Onder de jeugd die op dit moment niet sport, is de animo om weer te gaan sporten relatief hoog. Zo geeft van de kinderen tot 12 jaar 80% aan (weer) te willen gaan sporten en 64% van de 13-17 jarigen. Ook onder de 18-34 jarigen is dit percentage naar verhouding hoog (65%).

Onder niet-sporters die in het verleden hebben gesport, is de animo groter om weer te beginnen dan onder niet-sporters die nooit hebben gesport (57% om 36%).

Net als in 2006 zijn tijd en geld de twee zaken die genoemd worden om het sporten al dan niet (weer) op te pakken. Vaak wordt genoemd dat sporten (te) duur is en dat het goedkoper zou moeten worden.

5 Sportdeelname allochtone jeugd

In dit hoofdstuk staat het sportgedrag van de jeugd (6-17 jaar) en de allochtone jeugd in het bijzonder centraal. In de voorgaande hoofdstukken is gekeken naar verschillen tussen groepen jongeren. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de eerder gevonden verschillen en kijkt op bepaalde punten wat verder om een volledig beeld te schetsen van de sportende en niet-sportende (allochtone) jongeren.

5.1 Aandeel sporters onder jeugd licht gedaald

Zowel onder de autochtone als allochtone jeugd zijn er volgens de definitie van RSO iets minder sporters dan in 2006. Binnen alle onderscheiden herkomstgroepen is het aandeel sporters licht gedaald. Net als in 2006 sport de niet-westerse allochtone jeugd ook in 2009 minder dan autochtone en westerse allochtone jongeren. In totaal mogen twee van de drie niet-westerse allochtone jongeren zich sporter noemen. Bij Turkse jongeren is dit 57% en bij Marokkaanse jongeren 60%. Van de Amsterdamse jeugd als geheel is 75% sporter.

De Turkse en Marokkaanse jeugd sport overigens vaker dan de Turkse en Marokkaanse volwassenen; het lage aandeel sporters binnen deze groep (zoals uit hoofdstuk 1 duidelijk werd) wordt voornamelijk verklaard door een relatief gering aantal sportende ouderen.

Tabel 5.1 Aandeel jongeren (6-17 jaar) dat sport naar etniciteit (procenten, 2009)

	Sur./Ant.	Tur.	Mar.	overig n- westers	n-west. totaal	westers	aut.	6-17 jr totaal
>= 1 keer per jaar	73	57	61	75	67	83	90	76
>= 1 keer per maand	71	57	60	75	66	83	89	75
>= 1 keer per week	67	55	59	71	63	79	85	72
geen sport	27	43	39	25	33	17	10	24

Turkse jongeren beoefenen gemiddeld 2,2 sporten, Marokkaanse jongeren 2,1. Hiermee zitten ze onder het gemiddeld aantal sporten dat de autochtone jeugd en westerse allochtone jeugd beoefent (beide 2,8).

In vergelijking met het gemiddelde is het aandeel niet-sporters hoog in de stadsdelen Nieuw-West (28%) en West (29%). Dit zijn de stadsdelen waar veel Turkse en Marokkaanse jongeren wonen.

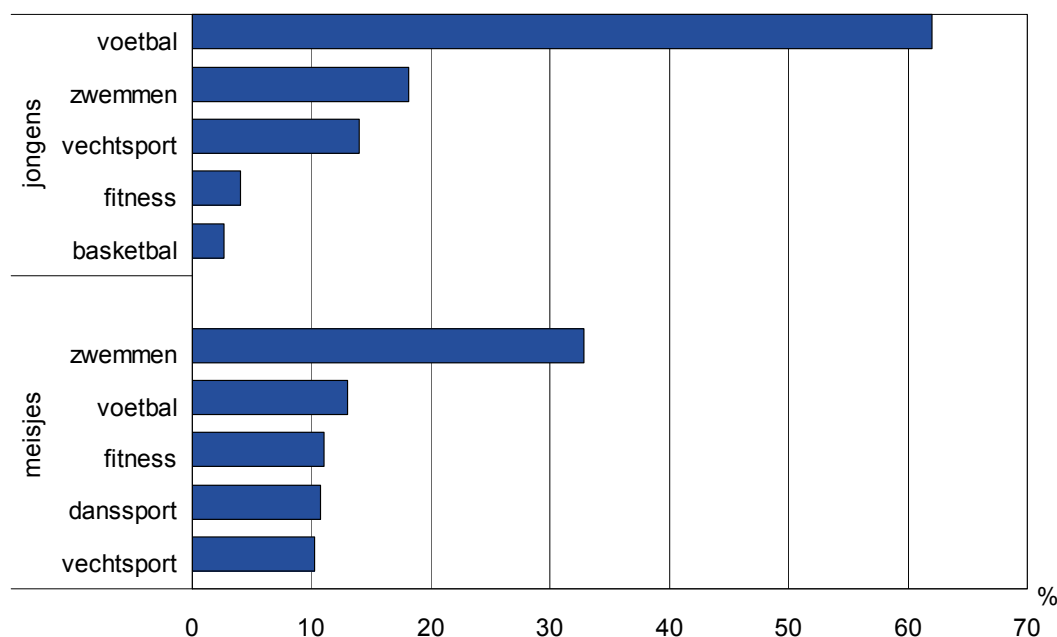
5.2 Turkse en Marokkaanse jongens voetballen, meisjes zwemmen

Net als in 2006 is voetbal populair onder Turkse en Marokkaanse jongens. Ruim zes op de tien (62%) doet hieraan. Op de plaatsen twee en drie staan zwemmen (18%) en vechtsport (14%).

Een verschil met 2006 is het grotere aandeel Turkse en Marokkaanse jongens dat voetbalt als lid van een sportvereniging: 75% in 2009 tegen 64% in 2006. Het aandeel dat ongeorganiseerd met vriendjes op straat voetbalt, is gedaald van 41% naar 26%. Meisjes doen vaak aan zwemmen (33%), op afstand gevolgd door voetbal (13%), fitness (11%), danssport (11%) en vechtsport (10%).

In 2006 is het programma *Meedoen alle jeugd door sport*⁹ gestart met als doel kinderen en jongeren uit achterstandswijken meer te laten sporten bij sportverenigingen. Het programma behelst participatieprojecten bij meer dan 500 verenigingen, waarvan ruim 100 in Amsterdam. Uit de tussentijdse evaluatie (W.J.H. Mulier Instituut, november 2008) bleek dat er gemiddeld 22 jeugdleden extra per club waren, waarvan de helft allochtoon. Deze resultaten sluiten aan bij de gevonden stijging van het aandeel Turkse en Marokkaanse jongens dat voetbalt als lid van een sportvereniging.

Figuur 5.2 Top vijf meest beoefende sporten onder Turkse en Marokkaanse jongens en meisjes, 2009

In hoofdstuk 2 bleek dat de jeugd voornamelijk in de eigen woonbuurt of het eigen stadsdeel sport. Net als voor de jeugd in het algemeen geldt dit ook voor de Turkse en Marokkaanse jongeren.

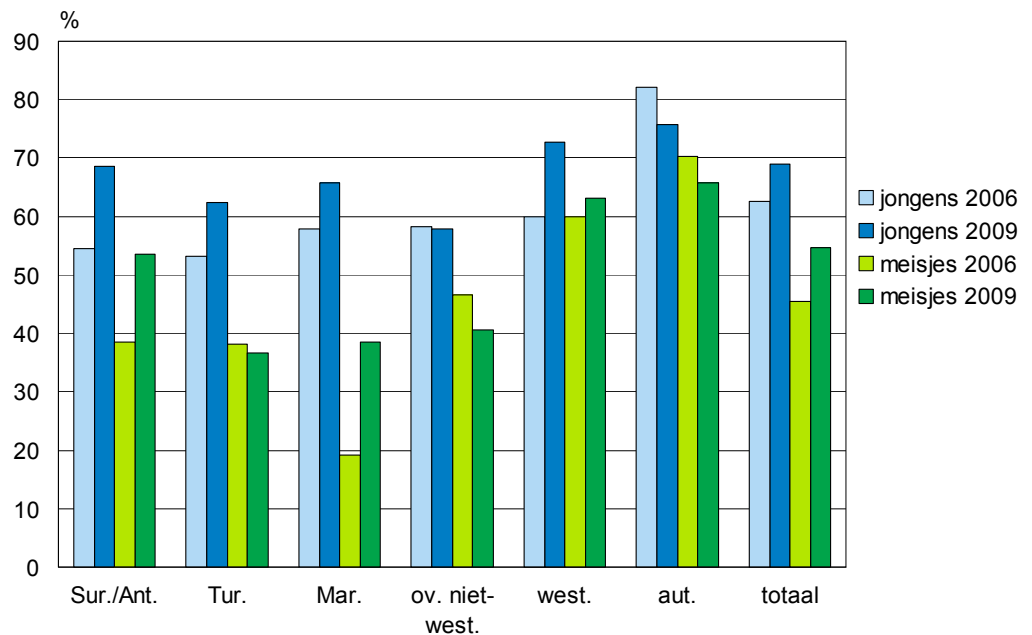
⁹ Lagendijk, Eric. Verankeren, verspreiden, verdiepen. Advies over vervolgopties 'Meedoen alle jeugd door sport'. Amsterdam, 2009.

5.3 Stijging van lidmaatschap sportclub onder allochtone jeugd

Eerder in deze rapportage (hoofdstuk 2) bleek dat in het algemeen jongens vaker lid zijn van een sportclub dan meisjes en dat dit ook voor allochtone jongens en meisjes geldt. Als er meer in detail naar de gegevens gekeken wordt, valt op dat het verschil tussen de seksen het grootst is onder de Turkse en Marokkaanse jeugd en het kleinst tussen jongens en meisjes van westerse allochtone komaf en autochtonen.

Verder lijkt het erop dat in vergelijking met 2006 het lidmaatschap van een sportvereniging onder jongeren is gestegen. Deze stijging doet zich vooral voor onder Surinaamse/ Antilliaanse jongens en meisjes, onder Turkse jongens, onder Marokkaanse jongens en meisjes en ook onder westerse allochtone jongeren. Daarentegen is het aandeel autochtone jongeren dat lid is van een sportclub gedaald, zowel onder jongens als onder meisjes.

Figuur 5.3 Lidmaatschap jongeren (<18 jaar) van sportverenigingen naar etniciteit en geslacht (procenten, 2006 en 2009)

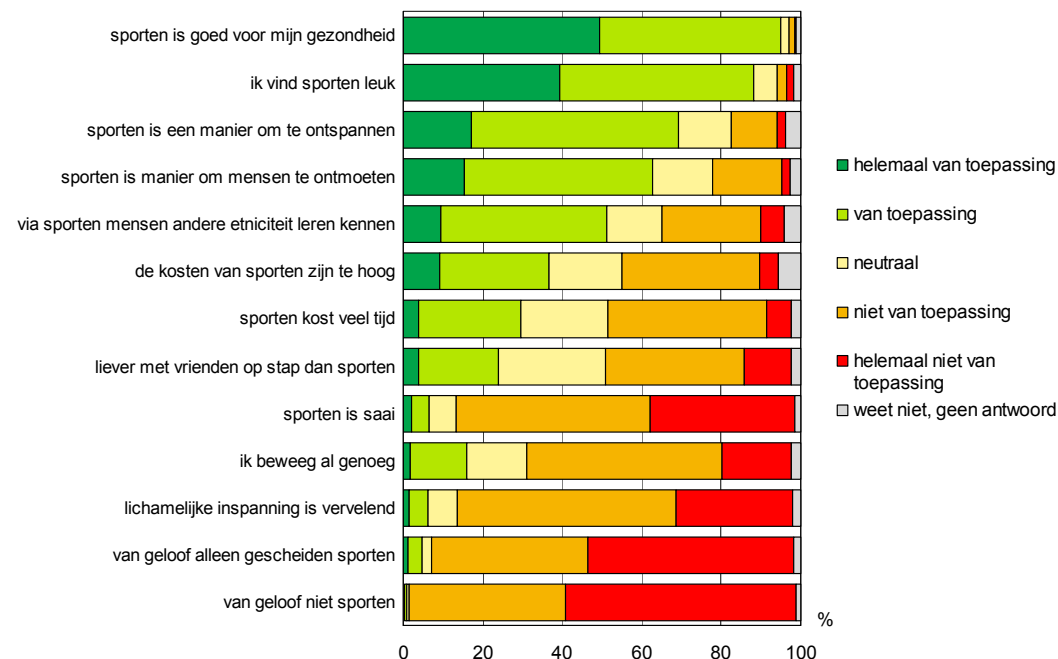

5.4 Jongeren vinden sporten gezond en leuk

In hoofdstuk 3 is uiteengezet wat de attitudes van Amsterdammers ten aanzien van sporten zijn. Hieronder worden de resultaten van de jongeren nog een keer apart gezet.

Net als voor Amsterdam als geheel geldt dat de jongeren sporten goed voor de gezondheid vinden en dat ze het leuk vinden. Echter op een paar stellingen scoort de jeugd anders dan het Amsterdamse gemiddelde. Zo is het percentage dat sporten leuk vindt onder jongeren 88% tegen 74% voor Amsterdam. Ook zijn naar verhouding veel jongeren van mening dat het sporten voor hen een manier is om mensen of vrienden te ontmoeten (63% om 43%) en dat ze via de sport mensen van een andere etnische afkomst hebben leren kennen (51% om 32%). Naar verhouding weinig Amsterdammers onder de 18 jaar vinden dat sport veel tijd kost (30% om 41%).

Figuur 5.4 Meninge n over diverse aspecten van sport 6-17 jarigen (procenten, 2009)

Op een paar stellingen stelling scoren jongeren van verschillende komaf anders. Zo vinden naar verhouding veel Marokkaanse jongeren en jongeren van overige niet-westerse afkomst dat de kosten van sporten te hoog zijn. Naar verhouding weinig westerse allochtonen en autochtonen vinden dit ook. Naar verhouding weinig jonge Turkse Amsterdammers vinden dat sporten veel tijd kost, terwijl relatief veel van hen lichamelijke inspanning zoals sporten vervelend vinden. Daarnaast is het percentage dat via het sporten mensen met een andere etnische achtergrond heeft leren kennen hoog onder Turkse en Marokkaanse jongeren en laag onder autochtonen.

Naar verhouding veel Turkse (9%) en Marokkaanse (11%) jongeren geven aan vanuit de geloofsovertuiging alleen te mogen deelnemen aan gescheiden sportactiviteiten. Voor de Amsterdamse jeugd als geheel is dit percentage 4%.

6 Amsterdam vergeleken met Nederland

In oktober 2008 is in opdracht van het W.J.H. Mulier Instituut en het NOC*NSF een landelijke SportersMonitor uitgevoerd. In dit hoofdstuk zullen eerst enkele kerncijfers van het landelijke onderzoek en het onderzoek in Amsterdam naast elkaar worden gezet. Vervolgens wordt aan de hand van de Rapportage Sport 2008 (Sociaal en Cultureel Planbureau / W.J.H. Mulier Instituut) enkele landelijke trends vergeleken met Amsterdam.

6.1 Aandeel Amsterdamse sporters lager dan landelijk

Het aandeel Amsterdammers dat zich volgens de definitie van de RSO sporter mag noemen (sport minimaal 12 keer per jaar) is in Amsterdam (61%) lager dan in de provincie Noord-Holland (71%) en lager dan het Nederlands gemiddelde (68%).

Het aantal sporten dat Amsterdamse sporters beoefenen, is vergelijkbaar met de aantallen voor Nederland als geheel. Zo doet 38% van de Amsterdammers 1 sport (Nederland 37%). Een kwart (26%) doet 2 sporten tegen 28% voor Nederland als geheel.

Amsterdamse sporters zijn minder vaak lid van een sportvereniging (29%) dan sporters van Nederland als geheel of sporters in de provincie Noord-Holland (beide 35%).

Tabel 6.1 Resultaten SportersMonitor Nederland (2008) vergeleken met Amsterdam (procenten, 2009)

		Noord-Holland	Nederland	Amsterdam
sportfrequentie per jaar (RSO)	geen	20	23	36
	1 tot 11	9	9	3
	12 tot 59	35	33	20
	60 tot 119	18	19	20
	120 keer of meer	19	17	21
sport 12 keer of vaker per jaar (sporter volgens definitie RSO)	sporter	71	68	61
	geen sporter	20	23	35
sportdeelname in de afgelopen 12 maanden	geen	20	23	35
	deelname	80	77	65
deelname aantal sporten in de afgelopen 12 maanden	1	35	37	38
	2	27	28	26
	3	17	15	14
	4	8	7	6
	5 of meer	14	12	16
lidmaatschap sportvereniging of sportbond	geen lid	65	65	71
	lid vereniging	35	35	29

6.2 Amsterdam wijkt niet af van landelijke trends

In deze paragraaf worden in het kort enkele landelijke trends uit de Rapportage Sport 2008 (Sociaal en Cultureel Planbureau / W.J.H. Mulier Instituut) langs de bevindingen uit de Sportmonitor 2009 van Amsterdam gelegd.

Nederland kent al jaren een stijgende lijn in het aantal mensen dat aan sport doet: "sportte in 2007 65% van de bevolking minimaal twaalf keer per jaar, in 2003 was dit nog 61%". Ook Amsterdam telt in 2009 meer sporters dan in 2003. Ten opzichte van 2006 is de ontwikkeling in Amsterdam enigszins gestabiliseerd. In die periode zien we voor de leeftijdsgroep van 35-54 jarigen een daling van het aandeel sporters, voor de overige leeftijdsgroepen is het aandeel sporters nagenoeg gelijk gebleven. De uitkomsten van een volgende sportmonitor voor Amsterdam moeten uitwijzen of de meerjarentrend naar boven wordt doorgezet of dat sprake is van een omslagpunt. Net als in Nederland als geheel ligt ook in Amsterdam de sportdeelname onder niet-westerse allochtonen nog steeds lager dan onder de rest van de bevolking.

Tussen 2003 en 2007 is in Nederland een verdere daling opgetreden in het aandeel van de (sportende) bevolking dat lid is van een sportvereniging. Deze daling kent Amsterdam ook, al is het percentage in 2009 ten opzichte van 2006 niet verder gedaald. Landelijk stabiliseert het aandeel sporters dat deelneemt aan competities en trainingen. Ook Amsterdam kent op dit punt weinig verschillen tussen 2006 en 2009.

Volgens de Rapportage Sport 2008 is zwemmen de meest populaire sport gevolgd door fietssport/wielrennen, fitness en hardlopen/trimmen/joggen. Drie van deze vier sporten staan ook in Amsterdam bovenaan, maar in een iets andere volgorde. Fitness is hier de meest populaire sport gevolgd door zwemmen en trimmen/hardlopen/joggen. De landelijke groei in populariteit van fitness is ook duidelijk terug te zien in Amsterdam, waar het aandeel sinds 2003 is gestegen van 19% naar 32% in 2009.

Bijlage 1 Vragenlijst

Vragenlijst Sportmonitor 2009

Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten. Wilt u per vraag slechts 1 hokje aankruisen, tenzij het anders vermeld staat. Uw antwoorden zullen anoniem verwerkt worden.

Sporten

Allereerst willen we graag weten welke sport of sporten u in de afgelopen twaalf maanden heeft beoefend. Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld badminton, fitness, toerfietsen, schaken maar ook sporten die u tijdens uw vakantie of vrije tijd heeft beoefend. Daaronder valt bijvoorbeeld ook voetbal met vrienden in het park zonder echt doel of scheidsrechter. Bezigheden die we niet tot sporten rekenen zijn bijvoorbeeld yoga, tuinieren, puzzelen, fietsen naar de bakker en gymnastieklessen op school.

1 Welke sport of sporten heeft u in de afgelopen 12 maanden beoefend? U kunt meerdere antwoorden aankruisen.

☐ 1 aerobics/steps	☐ 25 midgetgolf
☐ 2 atletiek	☐ 26 motorsport
☐ 3 badminton	☐ 27 paardensport
☐ 4 basketbal	☐ 28 roeien
☐ 5 biljart/poolbiljart/snooker	☐ 29 schaatsen
☐ 6 bowling	☐ 30 schaken
☐ 7 bridge	☐ 31 schietsport
☐ 8 dammen	☐ 32 skeelers/skaten
☐ 9 danssport	☐ 33 skiën/langlaufen/snowboarden
☐ 10 darts	☐ 34 squash
☐ 11 duiksport	☐ 35 tafeltennis
☐ 12 fitness conditie	☐ 36 tennis
☐ 13 fitness kracht	☐ 37 vecht- en verdedigingssporten
☐ 14 golf	☐ 38 veldvoetbal
☐ 15 gymnastiek/turnen	☐ 39 volleybal
☐ 16 handbal	☐ 40 wandelsport
☐ 17 hardlopen/joggen/trimmen	☐ 41 watersport/zeilen/surfen
☐ 18 hockey	☐ 42 wielrennen/mountainbiken/toerfietsen
☐ 19 honkbal/softbal	☐ 43 zaalvoetbal
☐ 20 jeu de boules	☐ 44 zwemsport
☐ 21 kano	☐ 45 andere sport, namelijk _____
☐ 22 karting	☐ 46 andere sport, namelijk _____
☐ 23 klimsport/bergwandelen	☐ 47 andere sport, namelijk _____
☐ 24 korfbal	☐ 48 aan geen sport deelgenomen → ga naar blok over Zwemmen

2 Hoeveel uur sport u gemiddeld per keer? (Dit is exclusief reistijd)

U kunt uw antwoord noteren in aantal uur en minuten, bijvoorbeeld 1,5 uur is 1 uur en 30 minuten.

____ uur ____ minuten

3 Bent u tevreden over de sportvoorzieningen of sportmogelijkheden in uw eigen buurt?

- 1 zeer tevreden
 2 tevreden
 3 niet tevreden/ontevreden
 4 ontevreden
 5 zeer ontevreden
 6 geen sportvoorziening of sportmogelijkheid aanwezig
 7 geen oordeel, weet niet

Sportmonitor 2009

4 Bent u tevreden over de sportvoorzieningen of sportmogelijkheden in uw eigen stadsdeel?

- 1 zeer tevreden
- 2 tevreden
- 3 niet tevreden/ontevreden
- 4 ontevreden
- 5 zeer ontevreden
- 6 geen sportvoorziening of sportmogelijkheid aanwezig
- 7 geen oordeel, weet niet

5 Bent u tevreden over de sportvoorzieningen of sportmogelijkheden in Amsterdam?

- 1 zeer tevreden
- 2 tevreden
- 3 niet tevreden/ontevreden
- 4 ontevreden
- 5 zeer ontevreden
- 6 geen sportvoorziening of sportmogelijkheid aanwezig
- 7 geen oordeel, weet niet

U heeft bij vraag 1 één of meer sporten aangekruist. Kunt u bij de volgende vragen aangeven welke van die sporten u het meest heeft beoefend de afgelopen 12 maanden en in welke mate? U kunt maximaal drie sporten kiezen.

6a Wilt u hieronder de eerste sport met het betreffende nummer noteren?

Sport 1 _____

Sportnummer

7a Hoe regelmatig beoefent u [sport 1]?

- 1 minder dan 1 keer per maand (1 tot enkele keren per jaar)
- 2 1 keer per maand
- 3 2 keer per maand
- 4 3 keer per maand
- 5 1 keer per week
- 6 2 keer per week
- 7 3 of meer keer per week
- 8 weet niet

Indien u 1 sport het meest beoefent, kunt u doorgaan naar vraag 8.

6b Wilt u hieronder de tweede sport met het betreffende nummer noteren?

Sport 2 _____

Sportnummer

7b Hoe regelmatig beoefent u [sport 2]?

- 1 minder dan 1 keer per maand (1 tot enkele keren per jaar)
- 2 1 keer per maand
- 3 2 keer per maand
- 4 3 keer per maand
- 5 1 keer per week
- 6 2 keer per week
- 7 3 of meer keer per week
- 8 weet niet

Indien u 2 sporten het meest beoefent, kunt u doorgaan naar vraag 8.

6c Wilt u hieronder de derde sport met het betreffende nummer noteren?

Sport 3 _____

Sportnummer

Sportmonitor 2009

7c Hoe regelmatig beoefent u [sport 3]?

- 1 minder dan 1 keer per maand (1 tot enkele keren per jaar)
- 2 1 keer per maand
- 3 2 keer per maand
- 4 3 keer per maand
- 5 1 keer per week
- 6 2 keer per week
- 7 3 of meer keer per week
- 8 weet niet

De volgende vragen gaan over de sport die u in de afgelopen twaalf maanden het MEEEST heeft beoefend.

8 Wilt u hieronder de sport noteren die u in de afgelopen twaalf maanden het MEEEST heeft beoefend?

MEEEST beoefende sport _____

Sportnummer

9 In welk verband heeft u deze sport het meest beoefend? Is dat ? U kunt meerdere antwoorden aankruisen.

- 1 als lid van een sportvereniging
- 2 bij een sportschool, fitnesscentrum, andere commerciële sportaanbieder en dergelijke (bv ook manege, tennishal, squashcentrum en klimhal)
- 3 georganiseerd door werkgever/bedrijf of in kader van bedrijfsport
- 4 georganiseerd door gemeente, sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk
- 5 in verband met sportvakantie
- 6 onder medische begeleiding (bijvoorbeeld fysiotherapeut)
- 7 in het kader van schoolsport buiten gymnastiekles
- 8 studentensportkaart / studentensport
- 9 ongeorganiseerd met vrienden, familie, gezin of collega's
- 10 ongeorganiseerd, alleen / individueel
- 11 in ander verband, namelijk _____
- 12 weet niet

10 Heeft u deze sport in de afgelopen 12 maanden beoefend in trainingen?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

11 Heeft u deze sport in de afgelopen 12 maanden beoefend in competitieverband?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

12 Heeft u deze sport in de afgelopen 12 maanden beoefend in wedstrijden?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

13 Heeft u deze sport in de afgelopen 12 maanden beoefend in sportevenementen en/of toernooien?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

13b Hoeveel keer heeft u in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport? Indien u het niet precies weet, geeft u dan een zo nauwkeurig mogelijke schatting?

- 1 1-11 keer
- 2 12-59 keer
- 3 60-119 keer
- 4 120 keer of vaker
- 5 weet niet

Sportmonitor 2009

14 Op welke plek doet u meestal aan deze sport? Is dat in uw woonbuurt, in uw stadsdeel, elders in Amsterdam of buiten Amsterdam?

- 1 in woonbuurt → ga naar vraag 17
- 2 elders in eigen stadsdeel → ga naar vraag 17
- 3 elders in Amsterdam
- 4 buiten Amsterdam, maar wel in Nederland → ga naar vraag 17
- 5 buitenland → ga naar vraag 17
- 6 dit varieert per keer → ga naar vraag 16
- 7 weet niet → ga naar vraag 17

15 Kunt u zeggen in welk ander stadsdeel u deze sport beoefend? Na het invullen van deze vraag kunt u verder gaan met vraag 17.

- 1 Amsterdam Oud-Zuid
- 2 Amsterdam-Noord
- 3 Bos en Lommer
- 4 Amsterdam-Centrum
- 5 De Baarsjes
- 6 Geuzenveld-Slotermeer
- 7 Oost/Watergraafsmeer
- 8 Osdorp
- 9 Oud-West
- 10 Slotervaart (Overtoomse Veld)
- 11 Westerpark
- 12 Westpoort
- 13 Zeeburg
- 14 ZuiderAmstel
- 15 Zuidoost
- 16 weet niet

16 U heeft bij vraag 14 aangegeven dat u op variërende plekken sport. Kunt u aangeven op welke plekken dit is? U kunt meerdere antwoorden aankruisen.

☐ 1 in woonbuurt	☐ 12 Slotervaart (Overtoomse Veld)
☐ 2 elders in stadsdeel	☐ 13 Westerpark
☐ 3 Amsterdam Oud-Zuid	☐ 14 Westpoort
☐ 4 Amsterdam-Noord	☐ 15 Zeeburg
☐ 5 Bos en Lommer	☐ 16 ZuiderAmstel
☐ 6 Amsterdam-Centrum	☐ 17 Zuidoost
☐ 7 De Baarsjes	☐ 18 in Amsterdam, maar weet niet precies waar
☐ 8 Geuzenveld-Slotermeer	☐ 19 buiten Amsterdam, maar wel in Nederland
☐ 9 Oost/Watergraafsmeer	☐ 20 buitenland
☐ 10 Osdorp	☐ 21 weet niet
☐ 11 Oud-West	

17 Hoeveel contributie of bijdrage betaalt u jaarlijks voor deze sport (inclusief bondsbijdrage)?

U kunt uw antwoord noteren in euro's per jaar.

_____ Euro

18 Vindt u dit bedrag hoog, normaal of juist laag?

- 1 hoog
- 2 normaal
- 3 laag
- 4 weet niet

19 Welk bedrag bent u jaarlijks naast contributie/toegangsgeld kwijt aan deze sport? Denkt u daarbij bijvoorbeeld aan vervoer, attributen, accommodatiegebruik, kleding en consumpties.

U kunt uw antwoord noteren in euro's per jaar.

_____ Euro

20 Ziet u zichzelf als sporter?

- 1 ja, zonder meer
- 2 ja, tamelijk
- 3 enigszins
- 4 nee, nauwelijks
- 5 nee, helemaal niet
- 6 weet niet

Zwemmen

De volgende vragen gaan over zwemmen. Of u nu wel of niet sport, de gemeente Amsterdam is onder andere benieuwd hoeveel Amsterdammers kunnen zwemmen.

21 Heeft u zwemdiploma A? NB. Het gaat hier niet om eventuele lintjes die voor diploma A gehaald worden.

- 1 ja → ga naar vraag 23
- 2 nee
- 3 weet niet

22 Kunt u zwemmen?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

23 Zit u op zwemles?

- 1 ja → ga naar blok Attitude
- 2 nee
- 3 weet niet

Indien u bij vraag 21 antwoordcategorie 1 ('ja') en bij vraag 23 antwoordcategorie 2 ('nee') heeft aangevinkt, kunt u verder gaan met Blok Attitude.

24 Heeft u wel eens zwemles gehad?

- 1 ja → ga naar blok Attitude
- 2 nee
- 3 weet niet → ga naar blok Attitude

25 Waarom heeft u geen zwemles gehad? U kunt meerdere antwoorden aankruisen.

- 1 er is/was geen zwembad in de buurt
- 2 vanwege lichamelijk gebrek, belemmering of ziekte
- 3 geen zin
- 4 niet leuk
- 5 we hebben/hadden geen schoolzwemmen
- 6 hoefde niet te zwemmen
- 7 mag/mocht niet van ouders
- 8 om religieuze / principiële / culturele redenen niet
- 9 zwemlessen kosten geld, te duur
- 10 andere reden, namelijk _____
- 11 weet niet

Attitude

26	Nu willen we u graag een aantal stellingen voorleggen. Kunt u aangeven in welke mate u de volgende stellingen op uzelf van toepassing vindt?	helemaal van toepassing	van toepassing	neutraal	niet van toepassing	helemaal niet van toepassing	weet niet
	ik vind sporten saai	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	de kosten om te sporten zijn te hoog	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	ik vind sporten leuk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Sporten is voor mij een manier om mensen of vrienden te ontmoeten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	sporten is goed voor mijn gezondheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	sporten kost veel tijd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	lichamelijke inspanning zoals bij sporten vind ik vervelend	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	vanuit mijn geloofsovertuiging mag ik niet sporten (buiten schooltijd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	vanuit mijn geloofsovertuiging mag ik alleen deelnemen aan gescheiden sportactiviteiten (jongens en meisjes apart)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	ik ga liever met vrienden op stap dan dat ik ga sporten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	sporten is voor mij een manier om te ontspannen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	via het sporten heb ik mensen met een andere etnische achtergrond leren kennen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	ik hoef niet te sporten, ik beweeg al genoeg	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Niet-sporten

Deze vragen hoeft u alleen te antwoorden indien u bij de vraag 1 geen sporten heeft ingevuld (vraag 1 = antwoordnummer 48). Ga anders naar het volgende blok over beweging.

27 Heeft u in het verleden gesport?

- 1 ja
 2 nee → ga naar vraag 29
 3 weet niet → ga naar vraag 29

28 Heeft u bij een vereniging, sportschool of in een ander verband gesport? Is dat ? U kunt meerdere antwoorden aankruisen.

- 1 als lid van een sportvereniging
 2 bij een sportschool, fitnesscentrum, andere commerciële sportaanbieder en dergelijke (bv. ook manege)
 3 georganiseerd door werkgever/bedrijf of in kader van bedrijfsport
 4 georganiseerd door gemeente, sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk
 5 in verband met sportvakantie
 6 onder medische begeleiding (bijvoorbeeld fysiotherapeut)
 7 in het kader van schoolsport buiten gymnastiekles
 8 studentensportkaart / studentensport
 9 ongeorganiseerd met vrienden, familie, gezin of collega's
 10 ongeorganiseerd, alleen / individueel
 11 in ander verband, namelijk _____
 12 weet niet

Sportmonitor 2009

29 Wat is de **BELANGRIJKSTE** reden dat u niet (meer) sport? U kunt slechts één antwoord aankruisen.

- 1 verhuisd
- 2 fysieke problemen (blessure, afgekeurd, ziek, lichamelijke beperking)
- 3 te oud
- 4 het is/werd te duur
- 5 nooit gesport
- 6 geen tijd, andere bezigheden
- 7 geen zin (meer), geen interesse
- 8 sportvereniging/-club opgeheven
- 9 sportterrein te ver, slecht bereikbaar
- 10 het sportaanbod (activiteiten) was niet leuk/goed meer
- 11 de kwaliteit van de accommodatie was niet voldoende
- 12 de accommodatie was niet goed toegankelijk
- 13 verruwing, agressieve sfeer op het veld
- 14 de weg naar/bij sportaccommodatie is onveilig
- 15 huidige sportaanbod is niet geschikt voor mijn beperking
- 16 (lichamelijke) beperking laat sporten (aangepast) niet toe
- 17 geen vervoer
- 18 vanwege (lichamelijke) beperking begeleiding nodig tijdens sporten; deze is er niet
- 19 ik voelde me niet thuis bij de vereniging of club (geen raakvlak met verenigingsleven)
- 21 religieuze / principiële / culturele redenen
- 22 andere reden, namelijk _____)
- 23 weet niet

30 Heeft u (weer) zin om te sporten?

- 1 ja
- 2 nee → ga naar blok Beweging
- 3 weet niet → ga naar blok Beweging

31 U geeft aan dat u wel (weer) zou willen sporten. Wat moet er gebeuren om er voor te zorgen dat u (weer) gaat sporten?

Beweging

De volgende vragen gaan over bewegen in het algemeen. Hierbij kunt u denken aan de beweging die u heeft door bijvoorbeeld fietsen naar het werk of de supermarkt of traplopen. Dit is dus iets anders dan sporten!

32 Vindt u, afgezien van het feit of u wel of niet sport, dat u voldoende beweegt? U kunt uw antwoord geven aan de hand van een 5 puntsschaal die loopt van zeker voldoende tot zeker onvoldoende.

- 1 ja, ik beweeg zeker voldoende
- 2 ja, ik beweeg voldoende
- 3 ik beweeg niet voldoende, maar ook niet onvoldoende (neutraal)
- 4 nee, ik beweeg onvoldoende
- 5 nee, ik beweeg zeker onvoldoende
- 6 weet niet

33 Kunt u aangeven hoe vaak u beweegt als we het hebben over activiteiten als fietsen naar het werk en traplopen?

- 1 iedere dag
- 2 meerdere malen per week
- 3 een keer per week
- 4 een keer per maand
- 5 minder vaak dan een keer per maand
- 6 nooit
- 7 weet niet

34 Kunt u aangeven hoe lang u TOTAAL per dag beweegt? U kunt uw antwoord geven in minuten.

NB het gaat hierbij niet om actief sporten maar om beweging met fietsen, wandelen, tuinieren etc. Indien u bijvoorbeeld twee keer per dag een kwartier heen en weer fietst naar uw werk dan is dat dus dertig minuten.

_____ minuten

35 Deze vraag hoeft u alleen te beantwoorden, als u bij vraag 32 antwoordoptie 4 of 5 heeft aangegeven, dus onvoldoende beweegt.

Wat moet er gebeuren om er voor te zorgen dat u meer gaat bewegen?

Achtergrondvragen

De laatste vragen gaan over u en uw huishouden en zijn bedoeld voor de statistiek. De antwoorden die u geeft, zullen los van persoonskenmerken zoals naam en telefoonnummer, anoniem verwerkt worden.

36 Heeft u een Stadspas?

- 1 ja
 2 nee → ga naar vraag 38
 3 weet niet → ga naar vraag 38

37 Maakt u gebruik van de Stadspas voor sportbeoefening?

- 1 ja
 2 nee
 3 weet niet

38 Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden (inclusief uzelf)?

39 Kunt u zeggen hoe dit huishouden is samengesteld?

- 1 een persoon, alleenstaande → ga naar vraag 42
 2 (echt)paar zonder kinderen (thuis) → ga naar vraag 42
 3 (echt)paar met kinderen (thuis)
 4 een ouder met kind(eren) thuis
 5 twee volwassenen, zonder kinderen (thuis) → ga naar vraag 42
 6 twee volwassenen, met kinderen (thuis)
 7 die of meer volwassenen, met kind(eren) thuis
 8 die of meer volwassenen, zonder kind(eren) thuis → ga naar vraag 42
 9 anders, namelijk _____
 10 weet niet → ga naar vraag 42

40 Hoeveel thuiswonende kinderen heeft u (ook kinderen van 18 jaar en ouder)?

41 Wat is de leeftijd van deze thuiswonende kinderen?

leeftijd kind 1:	_____	leeftijd kind 4:	_____
leeftijd kind 2:	_____	leeftijd kind 5:	_____
leeftijd kind 3:	_____	leeftijd kind 6:	_____

Sportmonitor 2009

42 Wat is het NETTO inkomen PER MAAND in EURO waarover het huishouden beschikt? Dit is exclusief inkomen van kinderen jonger dan 18 jaar; vakantiegeld, kinderbijslag en neveninkomsten.

- 1 netto 700 euro per maand of minder
- 2 netto tussen de 701 euro en 1000 euro per maand
- 3 netto tussen de 1001 euro en 1350 euro per maand
- 4 netto tussen de 1351 euro en 2050 euro per maand
- 5 netto tussen de 2051 euro en 3200 euro per maand
- 6 netto boven de 3201 per maand
- 7 wil niet zeggen
- 8 weet niet

43 Wat is de voornaamste bron van inkomen van dit huishouden?

- 1 loon, salaris (ook van Melkertbanen et cetera)
- 2 eigen bedrijf, praktijk
- 3 (N)WW
- 4 WAO, AAW
- 5 bijstand
- 6 AOW/ANW, pensioen
- 7 studiebeurs, ouderbijdrage
- 8 geen inkomen
- 9 anders, namelijk _____
- 10 weet niet

44 Wat is uw voornaamste bezigheid?

- 1 werkzaam in loondienst, gesalarieerd
- 2 zelfstandig werkzaam, freelance
- 3 meewerkend in familiebedrijf
- 4 werkloos, werkzoekend, wachtgeld
- 5 onderwijs volgend, studerend
- 6 huisvrouw/huisman
- 7 arbeidsongeschikt, langdurig ziek
- 8 AOW, gepensioneerd, rentenierend, VUT
- 9 vrijwilligerswerk
- 10 anders, namelijk _____
- 11 weet niet

45 Wat is uw hoogst VOLTOOIDE opleiding?

- 1 geen opleiding gevolgd of enkele jaren lagere school / basisschool gevolgd
- 2 lagere school / basisschool / speciaal onderwijs
- 3 VSO, voortgezet speciaal onderwijs
- 4 VBO/LBO (huishoud-, ambacht-, technische school, interne bedrijfsopleiding), MBO-KORT, leerlingwezen, ULO, BBL/BOL
- 5 MAVO, MULO, VMBO
- 6 MBO(-lang), interne opleiding op mbo-niveau, BBL/BOL 3-4
- 7 HAVO, VWO, HBS, MMS
- 8 HBO, interne opleiding op hbo-niveau
- 9 WO, universiteit, kandidaatsexamen
- 10 anders, namelijk _____
- 11 weet niet

46 Hebben uw ouders of één van uw ouders gesport tijdens uw jeugd?

- 1 ja, moeder
- 2 ja, vader
- 3 ja, beiden
- 4 geen van beiden
- 5 weet niet

47	Wat is ?	uw geboorteland	geboorteland moeder	geboorteland vader
	Nederland	☐	☐	☐
	Suriname	☐	☐	☐
	Nederlandse Antillen of Aruba	☐	☐	☐
	Turkije	☐	☐	☐
	Marokko	☐	☐	☐
	Europa (incl. voormalige Sovjet-Republieken)	☐	☐	☐
	VS, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, overig Oceanië, Japan, Indonesië, Nederlands Indië	☐	☐	☐
	overig Azië, overig Midden- en Zuid-Amerika, overig Afrika	☐	☐	☐
	weet niet	☐	☐	☐

48 Sinds welk jaar woont u in Nederland? Deze vraag hoeft u alleen te beantwoorden als u niet in Nederland geboren bent.

49 De volgende vraag hoeft alleen beantwoord te worden als één of beide ouder(s) niet in Nederland geboren is/zijn.

Kunt u zeggen wat u zich meer voelt, is dat meer Nederlands of voelt u zich meer niet-Nederlands (namelijk het land waar uw ouder(s) geboren is/zijn)?

- 1 Nederlands
- 2 Antilliaans
- 3 Surinaams
- 4 Marokkaans
- 5 Turks
- 6 beide
- 7 alle drie (indien ouders in verschillende landen geboren zijn)
- 8 geen van beide, geen van de drie
- 9 Amsterdammer, Amsterdams
- 10 anders, namelijk _____
- 11 weet niet

50 Voelt u zich verwant met een godsdienst, religieuze of levensbeschouwelijke stroming?

- 1 ja
- 2 nee → ga naar vraag 52
- 3 wil niet zeggen → ga naar vraag 52

51 Met welke godsdienst, religieuze of levensbeschouwelijke stroming voelt u zich verwant?

- 1 Rooms-katholiek
- 2 Nederlands Hervormd
- 3 Gereformeerd
- 4 Luthers, Evangelische Broedergemeente enz
- 5 Humanisme
- 6 Hindoeïsme
- 7 Joods
- 8 Islam
- 9 Grieks-orthodoxe kerk
- 10 Jehova's Getuigen
- 11 Boeddhisme
- 12 Antroposofie
- 13 New Age
- 14 Christendom algemeen
- 15 anders, namelijk _____
- 16 weet ik niet, wil ik niet zeggen

52 Wat is uw leeftijd?

_____ jaar

Sportmonitor 2009

53 In welk stadsdeel woont u?

- 1 Amsterdam Oud-Zuid
- 2 Amsterdam-Noord
- 3 Bos en Lommer
- 4 Amsterdam-Centrum
- 5 De Baarsjes
- 6 Geuzenveld-Slotermeer
- 7 Oost/Watergraafsmeer
- 8 Osdorp
- 9 Oud-West
- 10 Slotervaart (Overtoomse Veld)
- 11 Westerpark
- 12 Westpoort
- 13 Zeeburg
- 14 ZuiderAmstel
- 15 Zuidoost
- 16 weet niet

54 Wat is uw postcode?

--	--	--	--	--	--	--	--

55 Vindt u dat er in Amsterdam (door stadsdelen, sportverenigingen, sportorganisaties, etc) voldoende of onvoldoende gedaan wordt ter bevordering van de sportbeoefening?

- 1 voldoende
- 2 niet voldoende, niet onvoldoende
- 3 onvoldoende
- 4 weet niet

56 Heeft u nog opmerkingen over dit onderzoek of over sporten in Amsterdam?

57 Bent u een man of een vrouw?

- 1 man
- 2 vrouw

Dit is het eind van de vragenlijst. Hartelijk dank voor uw medewerking!

Bijlage 2 Respons en methodiek

Bij de enquêtes van de Sportmonitor 2009 is gebruikgemaakt van verschillende onderzoeksmethoden. Er is zowel schriftelijk, telefonisch, online als face-to-face geënuquêteerd.

Respons

In totaal hebben 3.146 Amsterdammers aan het onderzoek meegedaan. In tabel 2a staat een overzicht weergegeven van de respons naar leeftijd en etniciteit.

Tabel 2a Respons naar etniciteit en leeftijd, 2009 (absolute aantallen)

	6-12 jaar	13-17 jaar	18-plus	onbekend	totaal
Surinaams/Antilliaans	92	115	141	1	349
Turks	204	133	145	3	485
Marokkaans	194	121	223	2	540
overig niet-westers allochtoon	173	145	164	2	484
westers allochtoon	73	48	130	1	252
autochtoon	215	191	620	10	1036
totaal	951	753	1423	19	3146

Weging

Evenals in de eerdere jaargangen van de Sportmonitor is de responsgroep van de Sportmonitor 2009 gewogen. Er is gewogen op leeftijd, etniciteit en opleiding. Door middel van weging komt de samenstelling van de responsgroep meer overeen met de samenstelling van de Amsterdamse bevolking. Het oordeel van groepen die oververtegenwoordigd zijn in het onderzoek worden minder zwaar meegeteld, en het oordeel van groepen die ondervertegenwoordigd zijn worden opgewogen. Dit wordt op een dusdanige manier gedaan dat er betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan op stadsniveau.

In overleg met het W.J.H. Mulier Instituut is de weegmethode enigszins aangepast ten opzichte van 2006. De weging volgt nu meer de landelijke aanpak van deze materie. In de weging van 2006 hebben met name Turken, Marokkanen en jongeren van 6-17 jaar een iets te groot gewicht gekregen, waardoor deze groepen te zwaar meetellen in de totaalcijfers van 2006. In 2009 is hiervoor gecorrigeerd.

Betrouwbaarheidsmarges

Het is gebruikelijk bij enquêteonderzoek om betrouwbaarheidsmarges aan te geven. In de volgende tabel zijn deze marges voor een aantal relevante getallen aangegeven. De afwijkingmarges gelden voor een normale verdeling en een betrouwbaarheid van 95%. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij vragen die aan alle respondenten zijn gesteld (zoals de vraag of men in het bezit is van zwemdiploma A) een gevonden percentage van zeg 70% inhoudt dat we met 95% betrouwbaarheid kunnen zeggen dat het percentage tussen de 68,4% en 71,6% ligt. Overigens vinden we dat in Amsterdam 68% in het bezit van zwemdiploma A is.

In tabel 2b zijn de betrouwbaarheidsmarges weergegeven van de drie groepen die in het onderzoek prominent aanwezig zijn: ten eerste alle respondenten (n=3.146), ten tweede het aantal sporters (n=1.855) en ten derde het aantal niet-sporters (n=1.110). In het algemeen geldt hoe groter de steekproef (i.c. het aantal respondenten dat de desbetreffende vraag heeft ingevuld), hoe kleiner de marges. Wanneer in de rapportage gesproken wordt van een stijging of daling wil dit zeggen dat het gaat om een statistisch significant gevonden verschil met de vorige meting(en).

Tabel 2b Betrouwbaarheidsmarges Sportmonitor 2009

	steekproef-	gevonden	steekproef-	betrouwbaarheidsinterval	
	grootte	percentage	marge	ondergrens	bovengrens
	abs.	%			
totaal aantal respondenten	3146	90,0	1,0	89,0	91,0
	3146	80,0	1,4	78,6	81,4
	3146	70,0	1,6	68,4	71,6
	3146	60,0	1,7	58,3	61,7
	3146	50,0	1,7	48,3	51,7
	3146	40,0	1,7	38,3	41,7
	3146	30,0	1,6	28,4	31,6
	3146	20,0	1,4	18,6	21,4
	3146	10,0	1,0	9,0	11,0
aantal sporters	1855	90,0	1,4	88,6	91,4
	1855	80,0	1,8	78,2	81,8
	1855	70,0	2,1	67,9	72,1
	1855	60,0	2,2	57,8	62,2
	1855	50,0	2,3	47,7	52,3
	1855	40,0	2,2	37,8	42,2
	1855	30,0	2,1	27,9	32,1
	1855	20,0	1,8	18,2	21,8
	1855	10,0	1,4	8,6	11,4
aantal niet-sporters	1110	90,0	1,8	88,2	91,8
	1110	80,0	2,4	77,6	82,4
	1110	70,0	2,7	67,3	72,7
	1110	60,0	2,9	57,1	62,9
	1110	50,0	2,9	47,1	52,9
	1110	40,0	2,9	37,1	42,9
	1110	30,0	2,7	27,3	32,7
	1110	20,0	2,4	17,6	22,4
	1110	10,0	1,8	8,2	11,8